

Årsmelding

2019

Innholdsfortegnelse

1	Froland	5
1.1	Rådmannens innledning	5
1.2	Sektorovergripende temaer	6
1.2.1	Beredskap	6
1.2.2	Anskaffelser	6
1.3	Kommuneplan og utviklingstrekk	7
1.3.1	Satsingsområder i kommuneplan	7
1.3.2	Føringer i statsbudsjettet 2019	8
1.3.3	Økonomisk stilling 2019	9
1.4	Kommentar til rammebetingelser budsjett 2019	10
1.4.1	Befolkningsutvikling	10
1.4.2	Rammetilskudd og skatt	11
1.4.3	Kommunesamarbeid	11
1.4.4	Låneportefølje	14
1.4.5	Driftsregnskap	16
1.4.6	Investeringsregnskap	17
1.4.7	Agder Energi	17
1.5	Internkontroll	17
1.6	Organisasjon	18
1.6.1	Likestilling, integrering og mangfold (LIM)	19
1.7	Nøkkeltall regnskap 2019	23
1.8	Virksomhetene	25
2	Administrasjonen (10)	26
2.1.1	Om virksomheten	26
2.1.2	Måloppnåelse 2019	27
2.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	27
2.1.4	Regnskap 2019	28
2.1.5	Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat	29
3	Froland skoler (30)	30
3.1.1	Om virksomheten	30
3.1.2	Måloppnåelse 2019	30
3.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	32
3.1.4	Trafikksikker kommune - Froland skoler	33
3.1.5	Anskaffelser	33
3.1.6	Regnskap 2019	34
3.1.7	Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat	34

4	Kultur (40)	35
4.1.1	Om virksomheten.....	35
4.1.2	Måloppnåelse 2019.....	36
4.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	37
4.1.4	Trafikksikker kommune - Kultur.....	38
4.1.5	Anskaffelser	38
4.1.6	Regnskap 2019.....	38
4.1.7	Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat	39
5	Teknisk (50)	40
5.1.1	Om virksomheten.....	40
5.1.2	Måloppnåelse 2019.....	41
5.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	42
5.1.4	Trafikksikker kommune - Teknisk.....	43
5.1.5	Anskaffelser	43
5.1.6	Regnskap 2019.....	44
5.1.7	Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat	45
6	Helse og velferd (60)	46
6.1.1	Om virksomheten.....	46
6.1.2	Måloppnåelse 2019.....	47
6.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	55
6.1.4	Kommunelegens rapport - miljørettet helsevern.....	55
6.1.5	Årsmelding fra privatpraktiserende fysioterapeuter	55
6.1.6	Regnskap 2019.....	55
6.1.7	Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat	56
7	Familiens hus (70)	57
7.1.1	Om virksomheten.....	57
7.1.2	Måloppnåelse 2019.....	58
7.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	59
7.1.4	Trafikksikker kommune - Barn og helse	60
7.1.5	Anskaffelser	60
7.1.6	Regnskap 2019.....	61
7.1.7	Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat	61
8	Omsorg (80)	62
8.1.1	Om virksomheten.....	62
8.1.2	Måloppnåelse 2019.....	63
8.1.3	Arbeid med kommuneplanens satsingsområder	64
8.1.4	Anskaffelser	65

8.1.5	<i>Regnskap 2019</i>	65
8.1.6	<i>Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat</i>	66

1 Froland

1.1 Rådmannens innledning

Etter kommuneloven skal kommunen hvert år utarbeide årsregnskap og en årsberetning. Disse skal behandles av kommunestyret senest innen 1. juli.

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Rådmannen gir innledningsvis noen overordnede kommentarer, men viser samtidig til virksomhetenes egne kapitler.

Det store bildet forteller at Froland kommune klarer å levere gode tjenester til sine innbyggere og er i positiv utvikling. Kommunen har de senere årene hatt en befolkningsvekst som har vært betydelig høyere enn landsgjennomsnittet, og ligger på topp i Agder. Vi fikk 106 nye innbyggere i 2019. Forklaringene er sikkert mange, men gode tilbud til barn og unge, tilgjengelige boliger og gode kommunale tjenester kan være med på å gjøre kommunen attraktiv.

Til tross for reduserte inntekter for kommunen, må vi som følge av befolkningsveksten fortsatt gjøre store investeringer for å tilpasse kommunale tjenester og infrastruktur. Gjennom 2019 har vi jobbet med en rekke større prosjekter som nytt sykehjem, helsehus, renseanlegg, boligfellesskap for unge funksjonshemmede. Dette medfører økte kostnader i både drifts- og investeringsregnskapene. Videre bidrar vi med midler til samfunnsbyggende tiltak som rundkjøringer, gang- og sykkelvei ned Blakstadkleiva og ny adkomstvei til flyplassen Gullknapp.

Takk til ansatte

Tillitsvalgte og vernetjenesten i Froland kommune har gjennom 2019 deltatt i flere større omstillings- og utviklingsprosjekter, og har gjennom sitt arbeid vært en tydelig stemme på vegne av ansatte og viktig samarbeidspartner for ledere på alle nivå i organisasjonen. Rådmannen vil takke for et godt samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten.

Medarbeiderne i organisasjonen viser et stort hjerte og engasjement for Froland kommune. Det er de ansatte som skaper identiteten vår, er vårt ansikt utad og er de som bygger de gode innbyggertjenestene. Rådmannen vil takke hver enkelt for å fokusere på arbeidsoppgavene i året som ligger bak oss, og for å yte det ekstra som gir innbyggerne en opplevelse av å bo og leve i en god kommune.

Vi skal være stolte av kommunen vår og vite at vi gjør en forskjell for svært mange mennesker.

Tusen takk.

1.2 Sektorovergripende temaer

1.2.1 Beredskap

Kommunens ansvar innen beredskap bygger på flere lover og forskrifter. Lovgrunnlaget gir kommunene en sterk forpliktelse til å ha beredskapsansvar i forbindelse med uønskede hendelser. Hovedelementene er:

- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse
- Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid
- Overordnet beredskapsplan
- Samarbeid med andre kommuner
- Krav til oppdatering og revisjon av planverk (ROS-analyse skal som et minimum oppdateres i samme rekkefølge som kommuneplanens arealdel, beredskapsplanen skal være løpende oppdatert, minstekrav er årlig)
- Krav til øvelser og opplæring (øvelse annethvert år er minstekrav, krav til kompetanseplan for nøkkelpersonell i beredskapsarbeidet)
- Evaluering etter øvelser og virkelige uønskede hendelser
- Dokumentasjon for at pliktene er oppfylt
- Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunen oppfyller sine plikter

For å tilstrebe at kommunen skal oppfylle kravene, er det i 2019 lagt ned mye arbeid innen beredskapsfeltet. Det blant annet gjennomført følgende aktiviteter:

- Månedlig møte i beredskapsledergruppe.
- Oppdatert overordnet beredskapsplan
- Gjennomgått overordnet ROS-analyse
- Gjennomført sektor-ROS-analyser for velferd og helse og skole, påbegynt for omsorg, der virksomhetslederne og avdelingslederne har medvirket, og vi har i starten hatt bistand fra leder for forebyggende avdeling i Østre Agder brannvesen.
- Gjennomført to beredskapsøvelser med scenarier fra overordnet ROS-analyse, der krisekommunikasjonssystemet CIM har vært konsekvent brukt
- Påbegynt arbeidet med handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Tatt initiativet til søknader om prosjektskjønnsmidler for to interkommunale prosjektet/Østre Agder, kvalitetssystem og forsterkning av beredskapsplan-arbeidet innen PLIVO (fellesbetegnelse for en rekke scenarier, «pågående livstruende vold»).

1.2.2 Anskaffelser

Det er etablert en ny anskaffelsesstrategi i 2019. Den skal følges opp av flere tiltak hvorav noen er igangsatt; nye rutiner for dokumentasjon og journalføring, nye rutiner for innkjøp, flere nye rammeavtaler, etablere kontraktsadministrasjonsverktøy. Delegering ihht anskaffelser vil bli en del av internkontrollsystemet som er under innføring.

Det har vært noen saker der anskaffelseshåndtering ikke har vært så godt som ønskelig. Organisasjonen har tatt lærdom av dette og brukt erfaringene videre for å forbedre anskaffelsesregimet i kommunen.

Revisjonen har foretatt en gjennomgang av utvalgte anskaffelser vurdert opp mot regelverket i 2019. Konklusjonen var samlet at resultatet var tilfredsstillende.

1.3 Kommuneplan og utviklingstrekk

1.3.1 Satsingsområder i kommuneplan

Kommuneplanen er det øverste og viktigste styringsdokumentet for kommunens politiske og administrative ledelse. Froland kommune sin visjon er «Enkelt og nært!», og dette gir oss en overordnet retning for vårt arbeid. Kommunestyret har i Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt målsettinger for hvordan vi ønsker å ha det i Froland, og definert 3 hovedsatsingsområder;

- God folkehelse for alle kommunens innbyggere
- Et sterkt og vitalt næringsliv
- Et sterkt og vitalt sentrum

Kommunens virksomheter har gjennom i 2019 hatt fokus på tjenester og tiltak som understøtter kommuneplanens satsingsområder og rapporterer for dette. Dette redegjøres for i virksomhetenes egne kapitler i denne årsmelding.

På overordnet nivå har det også gjennom 2019 vært jobbet med tiltak og prosjekter som understøtter kommuneplanens satsingsområder. Eksempler på dette er;

God folkehelse for alle kommunens innbyggere:

- Arbeid med LIM-plan (Likestilling Integrering Mangfold)
- Gang- og sykkelvei langs Blakstadkleiva
- Nytt lokaler til Mølla Vekst AS
- Arbeid med nytt sykehjem
- Nytt bofellesskap Velferd og helse
- Nye helsetiltak på Frolandia
- Oppdatering av kommunens "Folkehelseoversikt"
- Grøntstrukturplan
- Re-godkjenning som "Trafikksikker kommune"

Et sterkt og vitalt næringsliv:

- Kommunen er aktiv for å etablere Skarsbru som nærings-/ industriområde
- Prioritering av ny adkomstvei til Arendal lufthavn Gullknapp
- Prosjekt for utvikling av Frolands Verk
- Revidering av næringsstrategien er igangsatt
- Froland kommune er med i utviklingsprosjekt for skog og tre; Grønt partnerskap
- Froland kommune er med i utviklingsprosjekt for Nidelva som destinasjon (padling og sykling mm)
- Anskaffelsesstrategi er vedtatt (adm.)

Et sterkt og vitalt sentrum:

- Ny parkeringsordning (prøveordning) i sentrum
- Oppfølging av reguleringsplan for utvidelse av sentrum (Langåsen)
- Sanering av garasje ved rundkjøringa har i tillegg til forskjønning, frigjort noe areal for parkering
- Opsjonsavtale for utbygging av kommunal tomt i sentrum
- Godkjenning av ny utkjørsel fra Rema-parkeringsplassen for en sikrere

1.3.2 Føringer i statsbudsjettet 2019

Forslag til statsbudsjett for 2019 ble lagt fram mandag 8. oktober. Regjeringen foreslår en vekst i samlede inntekter for kommunesektoren på 1,9 milliarder kroner, Vekst i frie inntekter er 2,6 milliarder kroner og all vekst går til kommunene. Inntektsanslagene er i tråd med det Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen for 2019 - 2,6-3,2 milliarder kroner.

Veksten i de frie inntektene er på landsbasis anslått til 2,9%, mens for Froland kommune er denne veksten beregnet til 2,3%. Regnskapet for 2019 viser en vekst i rammetilskudd og skatt i 2019 på 3,9% i forhold til 2018.

Regjeringen ønsker å synliggjøre effektivitetspotensiale som ligger i kommunesektoren og legger til grunn en forventning om at kommunene klarer å effektivisere med 0,5%. Dette tilsvarer 1,2 milliarder kroner i 2019 som skal kunne brukes til styrking av tjenestene. Statlige virksomheter er også pålagt en effektivisering på 0,5% i 2019.

Regjeringen forutsetter at statlige satsinger skjer innenfor veksten av de frie inntekter. Denne veksten beløper seg til 0,6 milliarder kroner for kommunesektoren. Satsingen gjelder opptappingsplan rus, tidlig innsats i skolen, opptappingsplan habilitering/rehabilitering, opprustning og fornying av fylkesveinettet. Prognoser som kun gjelder Froland beløper seg til 586.000 kroner.

Helse og Omsorg

Ressurskrevende tjenester Staten refunderer kostnader kommunene har til ressurskrevende brukere, Det er et toppfinansieringstilskudd og regjeringen øker innslagspunkt til 1,320 millioner kroner. Det tilsier en økning på 50.000 kroner utover vanlig indeksregulering. Refusjonskrav for 2019 var pålydende 12.292.000 kroner, mens budsjettet for 2019 var på 11.200.000 kroner.

Psykologer Fra 1.1.2020 er det lovfestet at alle kommuner skal ha psykologkompetanse. Det har vært en økning i rekrutteringen av psykologer i kommunene fra 2013-2018 og mange kommuner har allerede tilsatt kommunepsykolog. Froland har ansatt kommunepsykolog som tiltrer i 2019. Det gis statlig tilskudd til dette formål.

Legetjenesten Regjeringen foreslår en bevilgning på 25 millioner kroner for å styrke rekrutteringen og stabiliteten i allmennlegetjenesten. Det gis tilskudd til nyopprettede avtalehjemler, faste stillinger og eksisterende hjemler/stillinger hvor det er rekrutteringsutfordringer.

Dagsenter Regjeringen foreslår 50 millioner kroner for å legge til rette for opprettelse av 450 nye plasser i dagaktivitetstilbud for demente, inkl. forhøyet tilskuddssats i 2019. Som oppfølging av Stortingets vedtak 463 (2017-2018) har regjeringen hevet tilskuddssatsen fra 30% til 50% ved opprettelsen av nye plasser i 2019. Målet er å bygge ut tjenestetilbudet før plikten for kommunene til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens gjøres gjeldende fra 1. januar 2020. Gjennom de årlige budsjettframleggene fra 2012 til og med 2019 har det blitt lagt til rette for i overkant av til sammen vel 8800 plasser. Det faktiske antall plasser som finansieres av tilskuddet anslås til 3800 i 2018.

Omsorgsplasser For 2019 foreslår regjeringen 130 millioner kroner og en tilsagnsramme på 2.612,6 millioner kroner for å legge til rette for om lag 1500 heldøgns omsorgsplasser. 50% av tilsagnsrammen skal i 2019 gå til ren netto tilvekst. Gjennom budsjettene for 2014-2018 er den statlige tilskuddsordningen forbedret og regjeringen har lagt til rette for flere søknader om tilskudd til heldøgns omsorgsplasser Rus Det foreslås 281 millioner kroner til

opptrappingsplan for rusfeltet. Hvorav 200 millioner kroner gjennom styrking av kommunenes frie inntekter og 81 millioner kroner gjennom en tverrdepartemental oppfølging av opptrappingsplanen.

Psykisk helsevern Det skal innføres betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB i 2019. Det foreslås derfor å flytte 185 millioner kroner flyttes fra regionale helseforetak til kommunerammen. Når kommunene får plikt til å betale for utskrivningsklare pasienter også fra disse fagområdene, likestilles psykisk helse og rus med somatikk. NB: betalingsplikten gjelder for oppholdskommunen.

Barnehage og skole

Lærernorm Siden 2015 er det bevilget betydelige øremerkede midler som har sikret flere lærere i grunnskolen. Høsten 2018 ble lærernormen i grunnskolen innført, og totalt ble det bevilget 1,4 milliarder kroner i 2018. I 2019 foreslår regjeringen å videreføre den øremerkede bevilgningen til flere lærerårsverk med 1,468 milliarder kroner. I tillegg er 200 millioner kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene begrunnet med en særskilt satsing på tidlig innsats i skolen, som blant annet kan benyttes til flere lærerårsverk ved opptrappingen av lærernormen høsten 2019. Både de 200 millioner kronene av veksten i frie inntekter og om lag 1 milliard kroner av den øremerkede bevilgningen vil bli fordelt til kommunene etter grunnskolenøkkelene. Dette gjør det mulig å øke lærertettheten også i kommuner som allerede oppfyller kravet i lærernormen. Froland skole har vært preget av omorganiseringen som skjedde i 2018 og skolen følger fortløpende utviklingen i forhold til å gjennomføring av lærernormen.

Makspris og redusert foreldrebetaling i barnehager Regjeringen foreslår å utvide dagens ordning med gratis kjernetid for 3-, 4- og 5-åringer til også å omfatte 2-åringer.

Bemanningsnorm i barnehager Stortinget har vedtatt et minimumskrav til grunnbemanning (bemanningsnorm) for ordinære barnehager. Normen stiller krav om at barnehagene har en bemanning som tilsvarer minimum én voksen per tre barn under tre år og én voksen per seks barn over tre år. Normen ble innført 1. august 2018. Barnehagene har ett år på seg til å innfri kravet. Hvis barnehagen ikke innfrir kravet innen 1. august 2019 må barnehageeier søke om dispensasjon. Stortinget har for 2018 bevilget 100 millioner kroner for å styrke finansieringen av bemanningsnormen. Midlene fordeles med 60 millioner kroner til de private barnehagene, og 40 millioner kroner til kommunale barnehager. Midlene utbetales som et øremerket tilskudd og fordeles til kommuner der det er mer enn 6,0 barn per voksen i de ordinære kommunale barnehagene. I tillegg til bemanningsnormen er det vedtatt en skjerpet pedagognorm. Den innebærer at det skal være minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år (fra 1.8.18). Det er en skjerping fra tidligere da kravet var 9 og 18 barn per pedagogisk leder.

Overordnet vurdering

Konklusjonen er at det på makronivå fremstilles som om kommunene får en realvekst i kommunens inntekter, mens det i praksis oppleves at de økte inntektene ikke dekker opp for endringer i grenseverdier i inntektssystemet og normer og nye oppgaver som skal oppfylles.

1.3.3 Økonomisk stilling 2019

Froland kommune gikk inn i budsjettåret 2019 med et stramt budsjett og liten buffer avsatt til uforutsette hendelser. Videre kunne det se ut til at det i de fremtidige budsjett ville kunne bli ytterligere svekket økonomisk handlingsrom og behov for å redusere driftsnivået. Rådmannen hadde likevel forventninger ved inngangen til 2019 at kostnader og budsjett skulle samsvare, og at økonomien skulle være bærekraftig. Gjennom den månedlige

økonomioppfølgingen har det vist seg at 2019 skulle bli et utfordrende år å få driften i tråd med budsjett. I tillegg har den fortsatte befolkningsveksten ført til økt press på de kommunale tjenestene. Dessuten må vi erkjenne at inntektsnivået synes å ha permanent etablert seg på et lavere nivå siden 2017, og vi må tilpasse driften deretter.

I regnskapsforskriften står det at hvis regnskapet viser merforbruk skal merforbruket reduseres ved å stryke inndekning av tidligere års merforbruk. Etter strykningsbestemmelsene ender Froland kommune i 2019 med et merforbruk på 0,996 millioner kroner. Totalt må det finnes inndekning for 8,7 millioner kroner.

Hovedårsakene til dette merforbruket er:

- Økt behov innenfor tjenester for ressurskrevende brukere
- For høyt budsjetterte inntekter / for lav aktivitet innenfor kart/oppmåling/byggesak
- Økt omfang på gjesteinnbyggeroppgjør fastlegeordningen
- Økt omfang på dagtilbud
- Svikt i inntekter som følge av økt innslagspunkt på toppfinansiering knyttet til ressurskrevende brukere
- Økte kostnader på flyktningetjenesten som følge av ekstra norskundervisning på skole
- Økt omfang på barnevernstjenester
- Økt omfang av spesialpedagogisk hjelp i barnehage

1.4 Kommentarer til rammebetingelser budsjett 2019

1.4.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling og alderssammensetning er avgjørende for kommunens frie inntekter som er rammetilskudd og skatt. Kommunen hadde en økning av folketallet gjennom 2019, fra 5.845 til 5.951 innbyggere. Økningen er på ca. 1,81 %, mens det på landsbasis har vært en økning på ca. 0,73 %. I tillegg til alderssammensetning er det avgjørende at folketallet minst har samme utvikling som landsgjennomsnittet. Det var folketallet per 1.7.2018 (5.803) som var grunnlag for beregning av rammetilskudd og skatt for 2019.

Befolkningsutviklingen på Agder de siste 10 år

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	10 år	%
0919 Froland	5 002	5 127	5 257	5 425	5 486	5 532	5 618	5 713	5 790	5 845	5 951	949	16,37 %
0926 Lillesand	9 465	9 713	9 878	10 032	10 106	10 340	10 577	10 702	10 871	10 990	11 074	1 609	17,00 %
0904 Grimstad	20 497	20 823	21 301	21 594	21 783	22 098	22 550	22 692	23 017	23 247	23 544	3 047	14,87 %
Kristiansand (Søgn og Sogn)	97 744	99 102	100 263	101 721	103 231	105 017	106 126	107 157	109 438	110 391	111 634	13 890	14,21 %
1014 Vennesla	13 116	13 334	13 583	13 756	13 986	14 095	14 308	14 425	14 532	14 630	14 774	1 658	12,64 %
0928 Birkenes	4 689	4 776	4 828	4 936	4 993	5 035	5 147	5 178	5 187	5 304	5 226	537	11,45 %
0912 Vegårshei	1 886	1 922	1 933	1 986	2 000	2 018	2 036	2 104	2 087	2 093	2 097	211	11,19 %
Lyngdal (Audn)	9 409	9 475	9 584	9 739	9 845	10 085	10 247	10 353	10 357	10 389	10 365	956	10,16 %
0906 Arendal	41 655	42 229	42 801	43 336	43 841	44 219	44 313	44 576	44 645	44 784	44 999	3 344	8,03 %
0937 Evje og Hornnes	3 397	3 475	3 496	3 556	3 549	3 567	3 582	3 614	3 625	3 625	3 634	237	6,38 %
Lindesnes (Mand og Marn)	21 588	21 911	22 188	22 325	22 432	22 611	22 762	22 859	22 905	22 909	23 047	1 459	6,76 %
0935 Iveland	1 254	1 305	1 298	1 283	1 314	1 315	1 317	1 342	1 330	1 326	1 331	77	6,14 %
1037 Kvinesdal	5 776	5 816	5 834	5 899	5 891	5 948	5 981	5 988	6 024	6 048	5 987	211	3,65 %
1034 Hægebostad	1 624	1 639	1 665	1 669	1 690	1 693	1 702	1 702	1 699	1 683	1 680	56	3,45 %
1003 Farsund	9 410	9 415	9 433	9 441	9 516	9 596	9 705	9 769	9 726	9 695	9 691	281	2,99 %
0914 Tvedestrand	5 939	5 969	6 019	6 064	6 059	6 048	6 014	6 051	6 086	6 069	6 053	114	1,92 %
1046 Sirdal	1 790	1 791	1 816	1 831	1 831	1 838	1 832	1 836	1 842	1 839	1 822	32	1,79 %
1026 Åseral	917	912	912	912	923	925	942	937	943	939	932	15	1,64 %
1004 Flekkefjord	9 003	9 013	9 046	9 060	9 013	9 069	9 096	9 090	9 066	9 066	9 028	25	0,28 %
0941 Bykle	970	989	970	929	948	933	945	952	958	953	965	5	-0,52 %
0901 Risør	6 894	6 871	6 899	6 848	6 899	6 909	6 920	6 936	6 882	6 848	6 809	- 85	-1,23 %
0929 Åmli	1 861	1 829	1 825	1 815	1 810	1 832	1 847	1 856	1 845	1 848	1 836	- 25	-1,34 %
0911 Gjerstad	2 478	2 497	2 478	2 484	2 489	2 481	2 473	2 511	2 467	2 454	2 428	- 50	-2,02 %
0938 Bygland	1 223	1 239	1 219	1 207	1 200	1 189	1 204	1 200	1 207	1 192	1 162	- 61	-4,99 %
0940 Valle	1 289	1 284	1 293	1 277	1 270	1 251	1 242	1 246	1 225	1 156	1 164	- 125	-9,70 %
Agder	278 876	282 456	285 819	289 125	292 225	295 644	298 486	300 789	303 754	305 244	307 233	28 357	10,17 %

1.4.2 Rammetilskudd og skatt

Budsjetterte skatteinntekter er oppført med 137,216 millioner kroner, mens det er innbetalt 137,491 millioner kroner – en merinntekt i skatteinntektene på 0,275 millioner kroner.

Rammetilskuddet er budsjettert med 192,440 millioner kroner, mens det er innbetalt 193,830 millioner kroner, en merinntekt på 1,390 millioner kroner. Ved budsjettbehandling er det lagt til grunn prognosene i statsbudsjettet for 2019. Disse prognosene er endret gjennom året, først i forbindelse med kommuneproposisjonen i mai og siden statsbudsjettet i oktober. Opprinnelig budsjett var samlet 324,635 millioner kroner, mens regnskapet viser 331,322 millioner kroner. En økning i frie inntekter på 6,687 millioner kroner.

1.4.3 Kommunesamarbeid

Froland kommune er med i flere samarbeid hvor dette er hensiktsmessig for å løse kommunale oppgaver på best mulig måte. Samarbeid med andre kommuner kan gjøre det enklere å rekruttere, bygge opp og beholde kompetanse. Samarbeid kan også være økonomisk lønnsomt.

Under er informasjon om noen av tjenestene Froland kommune løser i samarbeid med andre kommuner.

Østre Agder regionråd

Styret skal være drivkraft for samhandling mellom de åtte kommunene som inngår i samarbeidet, og hovedfokuset for styret skal være nærings- og samfunnsutvikling i regionen. Samtidig tar styret ansvar for å representere regionen overfor nasjonale og regionale myndigheter. Det skal med grunnlag i påvirkningsstrategien for Østre Agder bidra til å ivareta medlemskommunenes interesser overfor nasjonale og regionale myndigheter. Denne strategien er forankret i politiske organ i medlemskommunene. I dette arbeidet skal styret ha tett kontakt med fylkestingsrepresentanter og stortingsrepresentanter fra Agder.

Regionrådet skal:

- Bidra til en felles bærekraftig nærings- og samfunnsutvikling, som sikrer vekst i folketall, arbeidsplasser og bedre levekår i hele Østre Agder.
- Samordne regionens og kommunenes interesser overfor fylket, staten og andre organer på region-, fylkes- og/eller riksplan.
- Arbeide for å styrke regionens infrastruktur
- Arbeide for at regionen velges som lokaliseringssted for offentlige og private virksomheter.
- Bidra til utredning av, og til å forberede etablering av samarbeidsløsninger for to eller flere kommuner knyttet til områder av kommunenes virksomhet og tjenesteproduksjon der kommunene finner det formålstjenlig.
- Iverksette prosjekter med sikte på å øke kompetansen i regionens kommuner og utvikle løsninger knyttet til levering av kommunale tjenester.

Utvalg av interkommunale samarbeid Froland kommune er med i

Kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH)

KØH er et alternativ til innleggelse i sykehus for innbyggere i Østre Agder, Nissedal og Fyresdal. Pasientene skal få et like godt eller bedre tilbud gjennom KØH sammenlignet med innleggelse i sykehus. Tilbudet er ikke en erstatning for korttidsopphold, rehabilitering

eller avlastning.

Grimstad kommune trakk seg fra samarbeidet fra 01.01.19, mens øvrige samarbeidskommuner gikk inn for et felles tilbud ved Myratunet i Arendal kommune. Det er politisk vedtatt at KØH skal samlokaliseres med legevakten i nybygg ved sykehuset i Arendal.

Tall for 2019 viser 415 innleggelser. Det er en liten økning fra 2018(400- Myratunet). Det er registrert 325 liggedøgn på ambulante oppdrag(101 i 2018).

Legevakt

Legevakten i Arendal er et interkommunalt legevaktsamarbeid mellom 10 kommuner; Arendal, Froland, Fyresdal, Gjerstad, Grimstad, Nissedal, Tvedestrand, Vegårshei, Risør og Åmli. Legevakten har i tillegg telefonformidling for Valle og Bykle, og Evje/Hornnes og Bygland kommune. Juni 2018 overtok vi også legevaktsfunksjonen for Evje/Hornnes og Bygland på natt.

Målet er å ivareta pasientene på en forsvarlig måte ved akutt sykdom, skade og forverring av sykdom, som ut fra en faglig vurdering ikke kan vente til neste ordinære arbeidsdag.

Antall henvendelser var 48 004, hvorav 25 253 resulterte i konsultasjon med lege. Antall sykebesøk var 1 981. Tallene for 2018 var 45 383 henvendelser, 24 362 konsultasjoner og 2 171 sykebesøk. Antall innkomne, besvarte telefoner var i 2019 - 55 534, mot 53 533 i 2018. Det er en markant økning både i henvendelser, konsultasjoner og telefoner. I 2019 var gjennomsnittlig svartid for Legevakten i Arendal på 77 %, 3 % under kravet fra Akuttmedisinforskriften (2015) på 80 % innen 2 min. Landsgjennomsnittet lå på 79 %.

Østre Agder krisesenter

Krisesenteret gir et døgnåpent tilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold og mishandling i nære relasjoner. Krisesentertilbudet er en lovpålagt tjeneste.

Det har vært 40 kvinnelige beboere, 2 mannlige og 30 barn. Tilsvarende tall for året før var 52, 2 og 63. Tallet på overnattingsdøgn er redusert fra 2787 til 1686.

Stiftelsen alternativ til vold (ATV)

ATV-Arendal er et tilbud til innbyggerne i Arendal, Grimstad, Froland, Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Tvedestrand og Risør kommune. Disse kommunene finansierer ATV-Arendal, sammen med staten ved Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Kontoret har nå fire stillinger som finansieres av staten Barne- og likestillingsdepartementet (75%) og kommunene i Østre Agder (25%). Behandlingstilbudet ved ATV Arendal har primært vært for mannlige og kvinnelige utøvere av vold i nære relasjoner, som er bosatt i de samarbeidende kommuner. Klientene mottar behandlingen individuelt og /eller i gruppe. ATV har også et familiemandat, og er i gang med å etablere et tilbud for voldsutsatte og barn i slik familiesituasjoner.

Nytt krematorium i Arendal

Etter vedtak i kommunestyrene er det utredet en felles kremasjonsløsning ved en utvidelse av dagens kremasjonsanlegg på Høgedal i Arendal kommune. Dagens kremasjonsanlegg har nådd konsesjonsgrensen. Arendal kommune har pålegg fra fylkesmannen om å legge fram planer for oppgradering av anlegget. Styret i Østre Agder har anbefalt overfor kommunene at de påtar seg et felles ansvar for drift og finansiering av nytt felles krematorium i regionen.

Interkommunalt samarbeid i oppvekstsektoren

38 lærere gikk høsten i gang med et felles videreutdanningstilbud. Tilbudet er innrettet mot lærere i grunnskolen 1. til 7.trinn i fagene engelsk og matematikk. Utdanningstilbudet er

regi av UiA.

Også i 2019 søkte og mottok, Østre Agder på vegne av kommunene, tilskudd fra Fylkesmannen i Agder til desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen - DEKOMP. Føringer for ordningen er at den skal være skolebasert. Samarbeidet har derfor lagt vekt på å heve skoleledelsen prosessledelseskompetansen. Kommunene samarbeidet to og to og gjennomfører samlinger med UiA. Opplegget har blitt meget godt mottatt i kommunene. Det er etablert rektornettverk på tvers av kommunegrenser. To av kommunene (Arendal og Gjerstad) har gjennomført det første av tre semestre av sin digitale satsing. Innholdet tar utgangspunkt i fagfornyelsen og setter søkelyset på digitale ferdigheter. Samskaping og produksjon av tekster på digitale flater, metoder og digitale verktøy for en mer aktiv elev i klasserommet har vært en del av høsten.

Personvernombud

Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli kommune inngikk i 2019 avtale om felles personvernombud. Funksjonen er lovpålagt etter personopplysningsloven og EUS personvernforordning GDPR og er en ressurs ved praktisering av regelverket.

IKT-tjenester - IKT-Agder

Froland kommune har sammen med Arendal, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei, Åmli samt Agder fylkeskommune et samarbeid om IKT-tjenester.

Tjenestene omfatter blant annet brukersupport, drift av utstyr, nettverk, systemforvaltning, prosjektledelse og IKT rådgivning.

Juristsamarbeid

Flere av de mindre kommunene har utfordringer med å vurdere egne ansettelser av jurister og kjøp av advokattjenester er vesentlig mer kostbart enn ved å bruke interne ressurser. Målet er at kommunene skal få et styrket juridisk fagmiljø og at disse ressursene i tillegg til å bistå med juridisk bistand også vil kunne bistå med å kvalitetssikre prosesser og saker der det er behov. Som hovedregel skal kommunene gjennom virksomheten i det felles juridiske nettverket kunne ivareta oppgaver av juridisk karakter fram til eventuelle rettslig behandling. Virksomheten organiseres etter vertskommunemodellen med rådmannen i Arendal som administrativ leder.

Agder Renovasjon IKS

Agder Renovasjon IKS er et interkommunalt selskap og eies av kommunene Arendal, Froland og Grimstad. Kommunene er gjennom forurensingsloven pålagt oppgaver innen husholdningsrenovasjon og avfallsmottak.

Formålet med selskapet er å løse eierkommunenes oppgaver innen avfallshåndtering på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte, og samtidig bidra til økt miljøbevissthet blant innbyggerne.

Østre Agder brannvesen

ØABV sin hovedmålsetting er å forebygge og begrense konsekvenser av uønskede hendelser i 7 kommuner. Avdelingene i enheten er følgende

- Agder 110 sentral
- Beredskapsavdelingen (inkludert det interkommunale redningsdykkersamarbeidet)
- Forebyggende avdeling
- Feieravdelingen

- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA)

Beredskapsavdelingen bestod i 2019 av 122 deltidsmannskaper og 32 heltidsansatte. Beredskapsavdelingen var alarmert og rykket ut på 1251 hendelser i 2019.

Agder arbeidsmiljø IKS

Agder Arbeidsmiljø har lang erfaring og kompetanse innenfor bedriftshelsetjeneste og Helse, Miljø og Sikkerhetsarbeid (HMS). Selskapet eies av Arendal kommune, Froland kommune og Aust- Agder fylkeskommune. Agder Arbeidsmiljø er en viktigst partner i det systematiske arbeidet med å forebygge og følge opp sykefravær

1.4.4 Låneportefølje

I henhold til kommunens finansreglement skal administrasjonen gi en kort oversikt over gjeldsportefølje og plasseringsportefølje. Pr. 31.12.19 var lånegjelden på ca. 679 millioner kroner, inkludert startlån. Kommunen har i sin balanse stående 10,8 millioner kroner i ubrukte lånemidler. Netto lånegjeld (langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler) var på ca. 511,5 millioner kroner som tilsvarer ca. 93.600 kroner pr innbygger.

Prosjekt	Totalsum	Rente	Lånetype	Fastrente til
24519300 - Lån Kommunalbanken 2010	47 357 170	2,37	Flytende	
24519310 - Lån Kommunalbanken 2010	18 564 820	2,41	Flytende	
24519320 - Lån Kommunalbanken 2010	38 487 960	2,37	Flytende	
24519321 - Lån Kommunalbanken 2013	58 224 650	2,34	Flytende	
24519322 - Lån Kommunalbanken 2014	65 804 880	1,98	Flytende	
24519323 - Lån Kommunalbanken 2015	95 217 630	2,21	Flytende	
24519324 - Lån kommunalbanken 2016	37 980 020	2,14	Fastrente	06.12.2021
24541514 - Lån Kommunalbanken 2019	19 500 000	2,62	Fastrente	01.11.2028
24541516 - Lån Kommunalbanken 2019	10 000 000	2,03	Flytende	
24519499 - Lån Husbanken NIDELVVEIEN BORETTSLAG	233 564	2,04	Flytende	
24541500 - Lån KLP 2006/2007 (83175031793)	12 279 850	2,4	Flytende	
24541510 - Lån KLP 2009 (83175032897) - fast	37 099 291	2,49	Fastrente	15.03.2029
24541511 - Lån KLP 2012 (83175284330) - flytende	31 435 275	2,4	Flytende	
24541512 - Lån KLP 2014 (83175339992) - flytende	53 349 733	2,58	Flytende	
24541513 - Lån KLP 2017 (83175535864) - flytende	13 325 352	2,4	Flytende	
24541515 - Lån KLP 2019 (83175635958) - fast	21 781 000	2,09	Fastrente	20.08.2029
24519411 - Startlån - Husbanken (11491121) - IR	1 448 064	2,05	Flytende	
24519412 - Startlån - Husbanken (114953938) - IR	1 780 642	2,05	Flytende	
24519413 - Startlån - Husbanken 2007 (11503693) - IR	2 478 424	2,05	Flytende	
24519414 - Startlån - Husbanken 2005 (11497263) - IR	243 046	2,05	Flytende	
24519416 - Startlån - Husbanken 2006 (115007221) - IR	350 481	2,05	Flytende	
24519418 - Startlån - Husbanken 2008 (115059180) - IR	151 628	2,05	Flytende	
24519419 - Startlån - Husbanken 2009 (11508785) - IR	4 116 730	2,05	Flytende	
24519420 - Startlån - Husbanken 2010 (115128258) - IR	6 200 000	2,05	Flytende	
24519421 - Startlån - Husbanken 2011 (115166589) - IR	8 789 073	2,05	Flytende	
24519422 - Startlån - Husbanken 2012 (115202137) - IR	7 489 980	2,05	Flytende	
24519423 - Startlån - Husbanken 2013 (11524484) - IR	7 833 329	2,05	Flytende	

Prosjekt	Totalsum	Rente	Lånetype	Fastrente til
24519424 - Startlån - Husbanken 2014 (11528971) - IR	10 062 953	2,05	Flytende	
24519425 - Startlån - Husbanken 2015 (115318612) - IR	11 101 943	2,05	Flytende	
24519426 - Startlån - Husbanken 2016 (115348310) - IR	10 362 160	2,05	Flytende	
24519427 - Startlån - Husbanken 2017 (11537597)	8 933 312	2,05	Flytende	
24519428 - Startlån - Husbanken 2018 (11539917)	14 202 648	2,05	Flytende	
24519429 - Startlån - Husbanken 2019 (11541715 6)	22 700 000	2,05	Flytende	
Sum	678 885 608			

Startlån til videre utlån var på ca. 118 millioner kroner. Disse lånene er selvfinansierende. Videre er 140 millioner kroner knyttet til selvkostområdene, vann, avløp, renovasjon, slam og feiing.

17% av kommunens totale låneporteføljen er finansiert med fastrentelån. I kommunens finansreglement står det at det skal tilstrebes at en andel av låneporteføljen er rentesikret, det vurderes derfor løpende om rentebinding kan være et fornuftig alternativ.

Kommunen skal ved plassering og forvaltning av ledig likviditet:

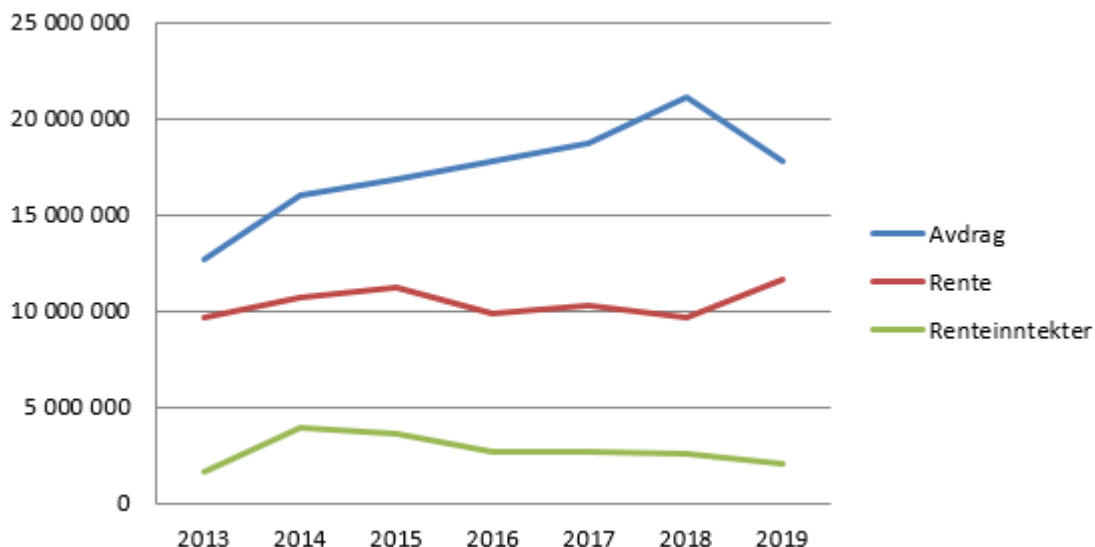
- Til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende betalingsforpliktelser
- Søke å oppnå høyest mulig avkastning, gitt forutsetningen om lav finansiell risiko

Finansreglementet gir anledning til å plassere midlene i markedet for obligasjoner og aksjefond. Det er ikke gjort noen spesielle vurderinger av plassering av kommunens finansielle aktiva. Bortsett fra at det er opprettet en innskuddskonto for særvilkår i Sparebanken Sør er alle midlene plassert i Sparebanken Sør, Froland til en rente som følger NIBOR (3 mnd.) + 0,7 %. Per 31.12.19 var innskuddet på 57,750 millioner kroner, herav 10,422 millioner kroner på egen konto for skattetrekk.

Norges banks styringsrente:

Dato	%
11.12.2014	1,25
20.02.2015	1,25
19.06.2015	1,00
17.12.2015	0,75
23.06.2016	0,50
15.12.2016	0,50
14.12.2017	0,50
20.09.2018	0,75
13.12.2018	0,75
21.03.2019	1,00
19.12.2019	1,50

Utvikling av avdrag, renter og renteinntekter 2013 - 2019

1.4.5 Driftsregnskap

Totale utgifter øker med 50,628 millioner kroner i forhold til opprinnelig budsjett, mens inntektene øker med 33,656 millioner kroner. Brutto driftsresultat er et negativt beløp på 16,080 millioner kroner. Brutto driftsresultat i prosent av driftsinntekter er -3,2 %

Merinntekter på skatt og rammetilskudd på 1,7 millioner kroner har ikke vært nok til å dekke merforbruket på virksomhetene.

Inntektene til kommunen er lavere enn nabokommuner og kommuner i KOSTRA-gruppe 11. Utnyttelse av inntekspotensialet til kommunen vil være helt nødvendig for en bærekraftig økonomi.

Ansvar	Regnskap	Budsjett	Avvik
10 - Administrasjonen	28 563 375	28 458 719	-104 656
30 - Froland skoler	82 364 021	85 405 666	3 041 645
40 - Kultur	10 179 806	10 460 256	280 450
50 - Teknisk	40 036 160	37 703 350	-2 332 810
60 - Helse og velferd	64 155 367	57 040 284	-7 115 083
70 - Familiens hus	75 940 419	74 191 104	-1 749 315
80 - Omsorg	63 358 031	63 366 377	8 346
90 - Finans	-359 324 461	-351 314 490	8 009 971
95 - Selvkost og selvfinansierte prosjekter	-5 272 717	-5 311 266	-38 549

1.4.6 Investeringsregnskap

Samlede investeringsutgifter i 2019 er 80,018 millioner kroner. Det vises til oppstillingen "Økonomisk oversikt investering" i regnskapsdokumentet. Det jobbes med et revidert utgave av prosjektreglementet. Hovedelementene i reglementet er at det for hvert prosjekt skal være en prosjektansvarlig som skal ha ansvar for løpende rapportering, samt en sluttmelding til kommunestyret.

Det er tilrettelagt for prosjektrengnskap på de enkelte prosjekt. Investeringsregnskapet for 2019 gir et godt grunnlag for vurdering av prosjekt som skal videreføres i 2020 og dette arbeidet skjer i samarbeid med prosjektledere og virksomhetsledere. Prosjektbudsjett blir ikke periodisert over år. Dette gjør at det kan fremkomme større avvik mellom budsjett og regnskap for de ulike prosjektene. Totalbudsjett for et prosjekt vil budsjetteres i første prosjektår, og ubrukt prosjektbudsjett fra avsluttede regnskapsår vil bli overført til det etterfølgende regnskapsår.

De største prosjektinvesteringene i 2019 relaterer seg til nytt renseanlegg Neset, rehabilitering av helsehus og oppgradering av Mølla bygg.

Startlån til videre utlån er regnskapsført med 15 millioner kroner.

1.4.7 Agder Energi

Froland kommune har inntektsført 10,425 millioner kroner i utbytte fra AE i 2019, tilsvarende beløp i 2018 var 10,673 millioner kroner.

Eierkommunene har vedtatt ny utbyttepolitikk for årene 2018-2022, dvs. regnskapsårene 2017-2019. Tidligere utbyttegultv er tatt bort og veiledende utbytteprosent settes til 70%, men det vil fortsatt være en kvalitativ vurdering hvert år. Det fremkommer i en pressemelding fra Agder Energi datert 6.11.2019 at lavere kraftproduksjon preger resultatet. Agder Energi hadde ved utgangen av september 2019 et underliggende resultat etter skatt på 84 millioner kroner. I samme periode i 2018 var resultatet på 612 millioner kroner.

1.5 Internkontroll

Ny kommunelov trådte i kraft i høsten 2019. Ny kommunelov sier enda tydeligere at kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen, som skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

I den forbindelse er det igangsatt et arbeid med å utvikle og implementere et helhetlig internkontrollsystem. Arbeidet som gjøres i Froland støttes av kommunene i Østre Agder regionråd som et interkommunalt prosjekt. Videre har Aust-Agder Revisjon IKS gjennomgått dokumentasjonen og har uttalt at et opplegget som skisseres av Froland kommune vil være et "godt utgangspunkt for etablering av det som kan synes å være et helhetlig system for internkontroll sett i lys av formelle krav og forventninger".

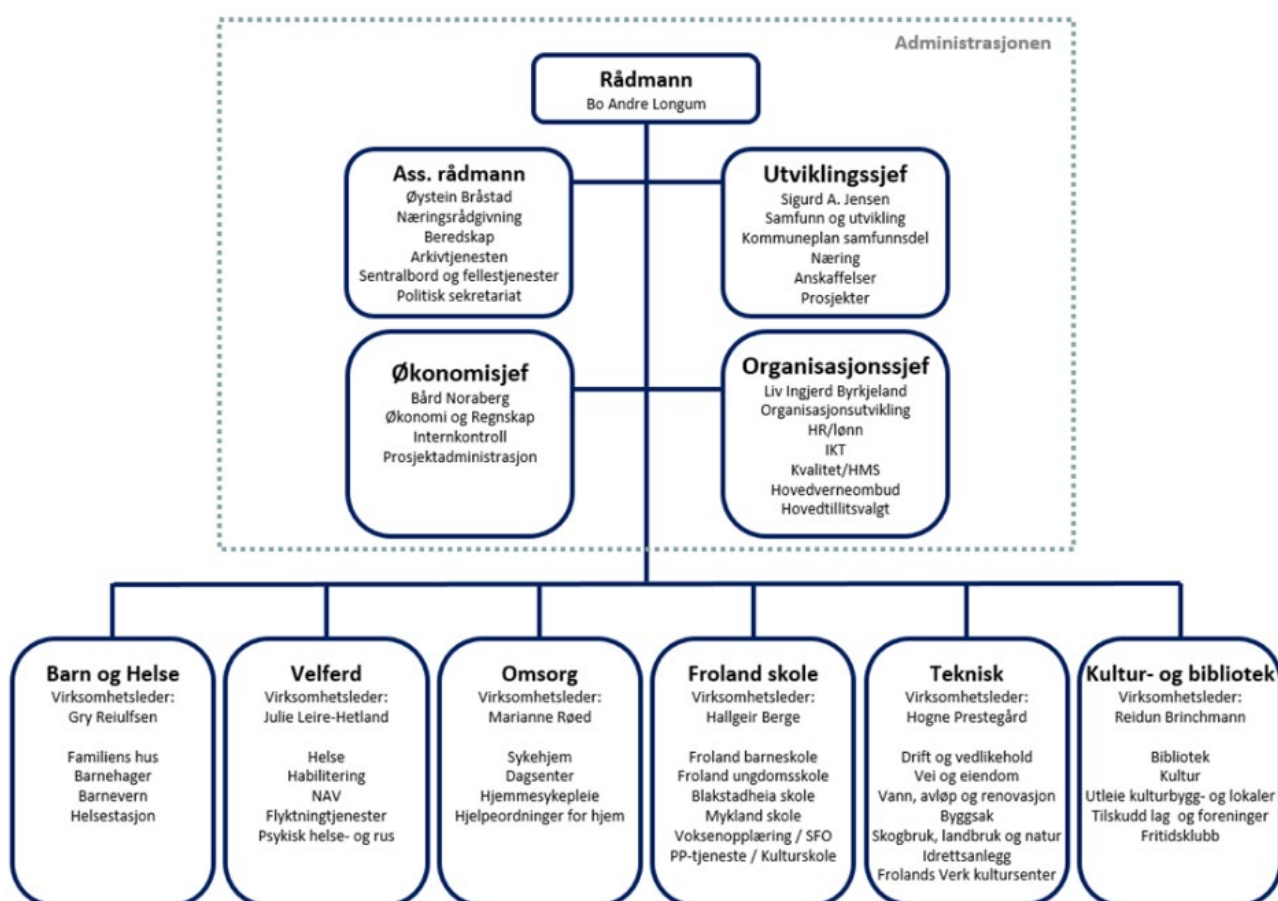
Prosjektet har fått tildelt 1 million kroner i skjønnsmidler fra fylkesmannen.

1.6 Organisasjon

Froland kommune er organisert i en flat struktur med sju virksomheter. Hver virksomhet har et selvstendig ansvar innen sitt område, både når det gjelder det faglige, personellmessige og administrative.

Organisasjonskart

Den enkelte virksomhetsleder gir i sin årsmelding kommentarer til virksomhetens drift i 2019.

Sykefravær

Sykefraværet i Froland kommune var i 2019 på 8,25%.

Dette fordeler seg slik:

Tertial	Kjønn	ÅV	Mulig dagsverk	1-3 dager			4-16 dager			>16 dager			Tilfeller	Dagsverk	%
				Tilfeller	Dagsverk	%	Tilfeller	Dagsverk	%	Tilfeller	Dagsverk	%			
2019-T1	Kvinne	348	26 179,6	520	348	1,33%	118	271	1,03%	94	1 809	6,91%	732	2 428	9,27%
	Mann	100	7 487,1	113	69	0,92%	20	63	0,85%	24	399	5,33%	157	532	7,11%
	Total	448	33 666,7	633	417	1,24%	138	334	0,99%	118	2 209	6,56%	889	2 960	8,79%
2019-T2	Kvinne	351	21 280,7	328	135	0,63%	97	207	0,97%	83	1 606	7,55%	508	1 948	9,15%
	Mann	95	5 694,4	37	19	0,34%	9	20	0,35%	6	226	3,98%	52	266	4,67%
	Total	446	26 975,0	365	154	0,57%	106	227	0,84%	89	1 833	6,79%	560	2 214	8,21%
2019-T3	Kvinne	364	27 342,8	514	311	1,14%	130	303	1,11%	103	1 744	6,38%	747	2 358	8,62%
	Mann	91	6 757,7	85	60	0,88%	26	91	1,34%	16	134	1,98%	127	284	4,20%
	Total	455	34 100,5	599	370	1,09%	156	394	1,16%	119	1 878	5,51%	874	2 642	7,75%

Virksomhet	Fravær%
10 - Administrasjonen	2,66 %
30 - Froland skoler	9,35 %
40 - Kultur	13,85 %
50 - Teknisk	4,78 %
60 - Helse og velferd	10,82 %
70 - Familiens hus	7,70%
80 - Omsorg	8,65 %

1.6.1 Likestilling, integrering og mangfold (LIM)

Likestilling, integrering og mangfold (LIM)

I henhold til kommunelovens § 48,5 ledd, skal det redegjøres for kommunens faktiske tilstand vedrørende likestilling mellom kjønnene, og hvilke iverksatte og/eller planlagte tiltak som er eller vil bli gjennomført for å fremme likestilling.

Likestillingsloven har som mål å oppnå full likestilling. Kvinner og menn skal få samme muligheter, og handlinger er ulovlige dersom de stiller kvinner og menn ulikt p.g.a. kjønn. Likestillingsloven legger føringer for at det skal arbeides aktivt og planmessig for likestilling mellom kjønnene. Offentlige myndigheter skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering innen sitt virkeområde. Det skal tilbys likeverdige tjenester til hele befolkningen, og tjenestene skal treffe alle med hensyn til bl.a. kjønn, minoriteter og funksjonsevne.

Froland kommune ønsker å fremme likestilling, og sikre like muligheter og rettigheter. Videre skal man hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamming, hudfarge, språk, religion og livssyn. Froland kommune arbeider aktivt for likestilling, inkludering og mangfold. Det arbeides for å få en jevn kjønnsbalanse mellom kvinner og menn, samt å redusere ufrivillig deltid. Kommunen arbeider for å oppnå mangfold i personalet, slik at organisasjonen gjenspeiler befolkningen.

Plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-plan) i Froland kommune 2019-2023

Kommunestyret vedtok i 2017 at Froland kommune skal ha en egen plan for likestilling, inkludering og mangfold. LIM-planarbeidet er knyttet opp til de overordnede satsingsområdene i Regionplan Agder. Det er i 2019, arbeidet med utarbeidelse av plan. Plan vedtas i 2020.

Temaplanen bygger på den regionale LIM-planens fem tema:

1. En åpen landsdel med mangfoldig demokrati
2. Likestilt utdanning - et mulighetenes tre
3. Et arbeidsliv for alle
4. Tjenester for det enkelte menneske
5. Samhold mot trakassering og vold

Mål, strategier og tiltak for Froland er basert på kunnskap om behovene vi ser i møte med innbyggerne gjennom de kommunale tjenestene. Det er også basert på fakta og statistikk; blant annet folkehelseoversikten, statistikk om befolkningen og andre demografiske data, Ungdata-undersøkelsen, kulturindeksen, kommunebarometeret, en rekke prosjektrapporter, og tall innhentet direkte fra tjenestene.

LIM-planen vil danne grunnlaget for det videre arbeid med likestilling, inkludering og mangfold i Froland kommune.

Kommunens ansatte

KS utarbeider hvert år en Statistikkpakke for Froland kommune, basert på PAI-rapportering. Statistikken viser kjønnsfordeling blant kommunes ansatte i forhold til heltid, lønn og sykefravær. Tall i dette kapittel er basert på rapporten fra KS.

Froland kommune har (per 31.12.19) 473 ansatte som dekker 369 årsverk, med en kvinneandel på 80 prosent. Organisasjonen har en mangfoldig sammensetning, og har ansatte med ulik etnisk bakgrunn og fra mange nasjonaliteter.

Froland kommune er en IA-bedrift, hvor det arbeides med tilrettelegging og omplassering slik at ansatte med nedsatt funksjonsevne kan bruke sin restarbeidsevne fremfor å ende på uføretrygd.

Kjønnsbalanse

Det jobbes kontinuerlig for å opprettholde en god balanse mellom kvinner og menn i alle funksjoner i kommunen. De senere år har både andelen menn i tradisjonelle kvinneorienterte funksjoner og kvinner i tradisjonelle mannsorienterte funksjoner økt.

Fordeling mellom menn og kvinner mellom virksomhetene er tradisjonell, med hovedvekt av kvinner både innen helse- og omsorgs og innen barnehage og skole. Kjønnsfordelingen mellom virksomhetene er normal i en kommune, og henger sammen med tradisjonelle valg av yrker. Froland kommune har en utfordring i å øke andelen menn innen oppvekst og i omsorgsyrkene. På nasjonal basis blir det stadig flere kvinnelige ledere, spesielt i mellomstillet. I Froland kommune er 5 av 6 virksomhetsledere kvinner, mens det i rådmannens ledergruppe er 1 kvinne.

Stillingsstørrelse

Antall ansatte med deltidsstillinger i kommunen er stor. Per 1. desember 2019 arbeidet 46 % av de ansatte i Froland i 100 % stilling. Blant kvinner var det 42 prosent som arbeider fulltid, mens 62 prosent av mennene hadde fulle stillinger. I Froland kommune har 15 prosent av de ansatte stillinger under 50 prosent. Det er et mål at ansatte i Froland skal ha forutsigbarhet i sin arbeidssituasjon og en stillingsstørrelse til å leve av.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for alle ansatte er 78 prosent. Flere av de ansatte har kombinerte stillinger, dvs. flere stillinger innen kommunen, men i ulike enheter. Helse, pleie og omsorg er området med lavest stillingsstørrelser, med et gjennomsnitt på 68 prosents stilling. Det er en utfordring å øke stillingsstørrelsene til de ansatte innen dette området. Årsaken er organiseringen av arbeidet, fordi store deler av området skal være i drift døgnet rundt hele året.

Tabell 10

Ansatte fordelt på stillingsstørrelse pr. ansatt *) og kjønn. I Froland kommune. Tall pr. 1. desember i det enkelte år

Stillingsstørrelse per ansatt	Kjønn	Årstall 2017		2018		2019	
		Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	43	9,3	50	10,3	45	9,5
	Kvinner	33	8,9	37	9,6	33	8,7
	Menn	10	10,5	13	13,0	12	12,9
25 - 49,9%	Kvinner og menn	36	7,8	35	7,2	28	5,9
	Kvinner	28	7,6	31	8,1	24	6,3
	Menn	8	8,4	4	4,0	4	4,3
50 - 74,9%	Kvinner og menn	99	21,3	100	20,7	91	19,2
	Kvinner	89	24,1	88	22,9	79	20,8
	Menn	10	10,5	12	12,0	12	12,9
75 - 99,9%	Kvinner og menn	97	20,9	97	20,0	92	19,5
	Kvinner	89	24,1	90	23,4	85	22,4
	Menn	8	8,4	7	7,0	7	7,5
100%	Kvinner og menn	189	40,7	202	41,7	217	45,9
	Kvinner	130	35,2	138	35,9	159	41,8
	Menn	59	62,1	64	64,0	58	62,4

*) Tabellen handler om stillingsstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f. eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50% bli tilordnet gruppen 50 - 74,9%. Stillinger i andre kommuner er ikke tatt med i vurdering av en ansatts stillingsstørrelse.

Likelønn

Lønnspolitikken i Froland kommune utøves gjennom løpende lønnsfastsettelse ved rekruttering, og tariffestede lønnsforhandlinger/lønnsreguleringer. Lønn fastsettes ved tilsetting og ved lokale forhandlinger på grunnlag av bestemmelsene i hovedtariffavtalen (HTA). Avtaleverket er kjønnsnøytralt, med lik avlønning uavhengig av kjønn. Froland kommunes lønnspolitiske plan fremhever at den lokale lønnspolitikken skal bidra til at kvinner og menn likebehandles i vurdering av lønn og avansement.

Kvinner i Froland kommuner hadde ved utgangen av 2019 i snitt en årslønn på 504 029 kr, mens menn har en snitt lønn på 541 332 kr. Kvinner har tradisjonelt utdannet seg oftere innen omsorg og undervisning, og menn innen teknikk, naturvitenskap og ledelse. Hovedvekten av sykepleierne, helsefagarbeidere og førskolelærere er kvinner. Menn som velger yrker som tradisjonelt er kvinneorienterte, som pedagogiske eller pleiefaglige stillinger, får ikke høyere lønn fordi de er menn. Vi ser at der lønn fastsettes ut fra stillingskode og ansiennitet, et det ikke store forskjeller på lønn mellom kjønnene. Årsak til forskjell kan forklares med det er flest menn i topplederstilling som øker gjennomsnittet for årslønnen til menn.

Avlønning til hoveddelen av kommunes ansatte skjer i hovedsak via innplassering i garantilønnsstabellen i tariffområdet, som fastsettes via sentrale forhandlinger. Dette omfatter ufaglærte, faglærte og høyskolegrupper som sykepleiere, vernepleiere, sosionomer og undervisningspersonell. Dette er grupper som har sentralt fremforhandlede garantilønnsnivå basert på ansiennitet og utdanning. Vi ser at det er en jevn fordeling av

lønn mellom kjønnene i forhold til utdanning og stillingskategori. Tabellen nedenfor viser kvinners andel av menns lønn.

Tabell 3
Lønnsforhold justert for ulike faktorer. Froland kommune.

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr. 1.12.2017, 1.12.2018 og 1.12.2019.

Justert for	Årstall					
	2017		2018		2019	
	Kvinnens månedstjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedstjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedstjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	91,6	89,5	92,8	91,6	93,9	93,1
Alder	92,1	90,2	92,9	91,7	93,9	93,1
Stillingsgruppe	101,3	100,8	99,2	99,6	98,0	98,7
Stillingskode	101,4	102,0	98,3	99,8	98,5	100,0
Utdanning	95,1	95,0	93,9	94,4	94,3	95,8

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

Personalpolitiske satsinger for å fremme likestilling, inkludering og mangfold

Livsfasepolitikk

Kommunen skal tilrettelegge for alle livsfaser, så langt det er mulig. Det er samtidig slik at all tilrettelegging er midlertidig. Det viktigste virkemiddelet for utøvelse av livsfasepolitikk er god dialog mellom leder og medarbeider. Kommunen satser på å bevisstgjøre lederne, og videreutvikle lederens relasjons- og dialogkompetanse.

Tiltak i forhold til etnisitet

Virksomheter som ønsker å registrere opplysninger om andel ansatte med etnisk minoritetsbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne må gjøre dette anonymt, og det må være frivillig å registrere opplysningene. I tillegg må slike opplysninger oppbevares som sensitive personopplysninger, og Datatilsynet skal rådføres. Froland kommune har ansatte med ulik etnisk bakgrunn og fra mange nasjonaliteter, men har ikke registrerte opplysninger om ansattes nasjonalitet. Det er derfor ikke mulig å rapportere på antall ansatte med minoritetsbakgrunn. Froland kommune ønsker å fremme likestilling og sikre like muligheter og rettigheter, hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Ved rekruttering oppfordres alle kvalifiserte personer til å søke, uavhengig av kulturell bakgrunn, alder, kjønn og funksjonsevne.

Tiltak i forhold til funksjonsevne

Froland kommune er en IA-bedrift. Det arbeides godt med tilrettelegging og omplassering slik at ansatte med nedsatt funksjonsevne kan bruke sin restarbeidsevne fremfor uførhet. Froland kommune har ansatte med nedsatt funksjonsevne, men har ikke registrert opplysninger om ansattes nedsatte funksjonsevne eller funksjonshemminger. Ved god tilrettelegging kan en redusert funksjonsevne likevel innebære full arbeidsevne. Det er derfor ikke mulig å rapportere på antall.

Heltidskultur

Det arbeides med å redusere ufrivillig deltid og å øke stillingsstørrelser for at flest mulig skal få tilbud om full stilling pågår. Froland kommune deltar i nettverket Heltidskultur på Sørlandet - Nytt blikk, som drives av fylkeskommunene i Agder. Nettverket er en del av arbeidet med Likestillings-, inkluderings- og mangfoldsplanen for Agderregionen

Menn i helse

Froland kommune deltar i prosjektet Menn i helse, som har til hensikt å få flere menn til å velge utdanning og yrke innen helse- og omsorgsfag.

1.7 Nøkkeltall regnskap 2019

	2019	2018	2017	2016
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-3,2	-2,3	-2,18	1,33
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-1,56	-1,05	-0,65	2,92
Brutto investeringer i % av brutto driftsinntekter	16,06	10,72	12,87	17,12
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	136,26 %	129,80 %	149,31 %	145,48 %
Lånegjeld pr innbygger	114 079	107 276	119 684	111 921
Lånegjeld pr innbygger, korrigert for utlån og ubrukte lånemidler	93 615	87 831	83 983	78 727
Frie inntekter pr innbygger	61 403	60 853	59 081	57 115
Likviditetsgrad 1	2,1	2,37	4,26	4,9
Likviditetsgrad 2	1,66	2,07	4	4,56
Egenkapitalandel (EK/Totalkapital)	19,14	18,82	16,63	17,2
Gjeldsgrad (Gjeld/EK)	4,22	4,31	5,02	4,8
Arbeidskapital				
Sum omløpsmidler	105 637 143	135 752 156	228 752 277	194 034 526
- kortsiktig gjeld	50 247 482	57 225 676	53 720 794	39 598 490
Arbeidskapital	55 389 661	78 526 480	175 031 483	154 436 036

Forklaringer

Likviditetsgrad

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgraden. Nøkkeltallet forteller noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Det er to nøkkeltall:

Likviditetsgrad 1

Denne tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene. Her bør nøkkeltallet være større enn 2, fordi noen av omløpsmidlene kan være mindre likvide.

Likviditetsgrad 2

Denne tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1.

De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank, og markedsbaserte plasseringer som er klassifisert som omløpsmidler, og som raskt kan omgjøres i kontanter.

Soliditet; Egenkapitalandel og gjeldsgrad

Begrepet soliditet kan forklare kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalandel gir informasjon om soliditeten. Egenkapitalandel gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalandel, desto bedre er soliditeten.

1.8 Virksomhetene

2 Administrasjonen (10)

2.1.1 Om virksomheten

Avdeling	Årsverk
Arkivtjenesten	2,6
Ledelse	4
Lønn og refusjon	2
HR	1
Næringsrådgivning	0,3
Politisk sekretariat	1
Sentralbord og fellestjenester	1,5
Tillitsvalgte	1,7
Verneombud	0,4
Prosjektadministrasjon	0,6
Økonomi	1
Regnskap	1
Fakturering og innfordring	1
Kommunale avgifter (selvkost)	1
Beredskap	0,2
Totalsum	19,3

Froland kommune er organisert i flat struktur med 6 virksomheter og en sentraladministrasjon. Tanken bak en flat organisasjon er at oppgaveløsning og tjenester er plassert nærmest mulig brukerne. Vi ivaretar både innbyggerne og kommunens ansatte på det overordnede nivå og skal legge til rette for at kommunen yter de beste tjenester til publikum og brukere ved å initiere til kontinuerlige utviklingstiltak. Rådmannen er leder av den samlede kommunale administrasjon og har et overordnet administrativt ansvar for hele den kommunale virksomhet. Det er rådmannens ansvar å sørge for at saker som forelegges politiske utvalg er forsvarlig og tilstrekkelig forberedt i administrasjonen. Rådmannen legger frem selvstendige forslag til vedtak i saker. Når endelig vedtak er fattet er det rådmannens ansvar å besørge disse gjennomført.

Administrasjonens hovedoppgaver:

- Overordnet tjenesteutvikling med brukeren i sentrum
- Kommuneplanlegging, rådgiving og støtte til virksomhetene, sektorovergripende oppgaver, samordning og helhetlig ledelse av kommunen, herunder administrative fellessystemer og rutiner
- Resultatrapportering til politisk nivå
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Helhetlig internkontroll, helse- miljø og sikkerhet, informasjonssikkerhet
- Kommunal informasjon

Administrasjonens formål er på best mulig måte å lede, og støtte kommunens virksomheter og ansatte og være en støtte for kommunens folkevalgte. Administrasjonen har kontinuerlig fokus på effektivisering av kommunens administrative drift og fungerer som et bindeledd mellom virksomhetene og Rådmannen.

2.1.2 Måloppnåelse 2019

Administrasjonens mål for 2019 har vært å være en god støttefunksjon for kommunens folkevalgte, ledelse, virksomheter, ansatte. Ny kommunelov har krevd enda mer strukturell oppfølging og dokumentasjon av arbeidsprosesser og internkontroll. I tråd med ny kommunelov og anmodning fra kontrollutvalget har det vært arbeidet med å etablere et helhetlig internkontrollsystem. Dette omfattende arbeidet fortsetter i 2020.

2.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

Administrasjonen er en støttefunksjon for virksomhetene. Kommunens ledelse jobber løpende med tiltak som understøtter kommuneplanens satsingsområder.

2.1.4 Regnskap 2019

Ansvar	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
10101 - Ledelse	5 058 155	4 375 512	-682 643
10201 - Økonomi (rapportering, budsjett, finans og lån)	2 790 689	2 975 723	185 034
10301 - Lønn og refusjon	2 653 333	3 211 028	557 695
10401 - IKT - Agder avtale - Administrasjonen	659 867	837 075	177 208
10501 - Arkivtjenesten	1 768 957	1 706 594	-62 363
10601 - Sentralbord og fellestjenester	1 796 598	2 139 736	343 139
10701 - Politikere	2 945 631	2 809 205	-136 426
10702 - Politisk sekretariat	819 838	766 133	-53 705
10703 - Eldrerådet	22 077	14 636	-7 441
10704 - Råd for personer med funksjonsnedsettelse	21 929	10 799	-11 130
10705 - Valg	329 895	220 000	-109 895
10801 - Tillitsvalgte	834 143	774 767	-59 376
10802 - Verneombud	255 865	230 912	-24 953
10804 - Revisjon og kontrollutvalg	769 301	789 650	20 349
10805 - Salg og skjenkebevilling	-36 197	-57 722	-21 525
10901 - Næringsrådgivning	10 358	-7 891	-18 249
11001 - Beredskap - forebyggende arbeid	44 754	47 368	2 614
11101 - Østre Agder - Brannvesen	3 285 832	3 056 244	-229 588
11102 - Østre Agder - KØH - Kommunal øyeblikkelig hjelp	1 382 000	1 284 482	-97 518
11104 - Homlegården	240 000	230 354	-9 646
11105 - Agder Arbeidsmiljø IKS - bedriftshelsetjeneste	639 000	633 035	-5 965
11106 - Østre Agder - KØH - rus psykiatri		111 650	111 650
11107 - Østre Agder - Østre Agder sekreteriat	95 000	95 410	410
11108 - Østre Agder - Næringsmedarbeider	76 000	74 603	-1 397
11109 - Østre Agder - Kompetanseprosjekt skole	12 000	12 180	180
11110 - Østre Agder - ATV (alternativ til vold)	40 000	40 803	803
11111 - Østre Agder - Personvernombud IKT Agder	29 000	61 407	32 407
11112 - Østre Agder - Agder felles veilys	47 000	47 197	197
11113 - Østre Agder - Dykkerberedskap	29 225	28 420	-805
11114 - Østre Agder - IUA (interk. utvalg mot akuttforurensning)	29 225	28 420	-805
11115 - Østre Agder - 110 sentralen		255 272	255 272
11116 - Østre Agder - juridisk samarbeid	243 000	223 300	-19 700
10806 - Personalforsikringer	220 858		-220 858
10905 - Tilskudd Etableresenteret	88 000	87 290	-710
10906 - Tilskudd til regionalt næringsfond	66 667	69 325	2 658
11117 - Skatteoppkrever	394 211	385 000	-9 211
11118 - Arbeidsgiverkontroll	219 224		-219 224
11121 - OFA - Innkjøpssamarbeid	67 220		-67 220
11122 - KS-kontingenter	606 742	890 802	284 060
10706 - Ungdomsråd	3 480		-3 480
10807 - Felles lisenser, kontingenter, medlemskap og avtaler	4 500		-4 500
Sum	28 563 377	28 458 719	-104 657

2.1.5 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

Samlet sett går administrasjonen i hovedsak i balanse. Under administrasjonens ligger det flere tjenester og eksterne samarbeid, blant annet Østre Agder brannvesen. Situasjonen med flere skogbranner i 2018 førte til et merforbruk for brannvesenet. Merforbruket ble fakturert kommunen i 2019 og førte til et merforbruk på 210.000 i forhold til budsjett.

3 Froland skoler (30)

3.1.1 Om virksomheten

- **Virksomhetsområde**
- Froland skoler består av følgende avdelinger:
- Froland skolekontor
- Kulturskolen
- PPT - Pedagogisk psykologisk tjeneste
- VO - voksenopplæringen
- Mykland skole 1-7
 - Mykland skole SFO
- Blakstadheia skole 1-4
 - Blakstadheia skole SFO
- Froland barneskole 1-7
 - Froland barneskole SFO
- Froland ungdomsskole 8-10
- Virksomheten har pr.31.12.19 tilsammen 113,7 stillinger.

	31.12.18				30.04.19				30.08.2019				31.12.2019			
Henvisninger													1-4	5-7	8-10	VGO
Psykolog													7	5	14	2
PPT (nyhenviste)	35				11				14 (24 siste tertial 31.12.19)				21	6	7	15 barnehage
Bruker i PPT	161				157				144 (163 siste tertial 2019)				163			
Barn i SFO	Red. plass	Full plass	Sum	Bruker tetthet	Red. plass	Full plass	Sum	Bruker tetthet	Red. plass	Full plass	Sum	Bruker tetthet	Red. plass	Full plass	Sum	Bruker tetthet
Mykland skole	0	1	1		0	1	1		0	1	1		8	0	8	88,9
Blakstadheia skole	17	24	41		15	21	36		14	29	43	47,3	16	22	38	41,8
Froland barneskole	42	45	87		36	42	78		34	54	88	36,4	26	55	81	33,5
Sum	59	70	129		51	65	115		48	84	132	39,6	50	77	127	37,4
Elevplasser i Kulturskolen	145				145				127				121			
Voksenopplæring	Froland		Arendal		Froland		Arendal		Froland		Arendal		Froland		Arendal	
	2		44		2		44		2		34		2		34	
Norskopplæring									2		13		2		13	
Grunnskole											21		2		21	
Elever i skolene	Elever	Spes	%		Elever	Spes	%		Elever	Spes	%		Elever	Spes	%	
Mykland skole	14	0	0		14	0	0		16	0	0		16	2	12,5	
Blakstadheia skole	97	8	8,2		96	8	8,3		91	8	8,8		91	8	8,8	
Froland barneskole	479	38	7,9		477	38	8,0		475	44	9,2		473	49	10,3	
Froland ungdomsskole	213	30	14,1		214	30	14,0		219	22	10,0		219	22	10,0	
Totalt	803	76	9,5		801	76	9,5		801	74	9,2		799	81	10,1	

Skjemaet har endret seg gjennom året. Det er tatt med flere tjenester i rapporteringen gjennom året, derfor mangler det rapportering for enkelte tjenester for tidligere tertialer.

3.1.2 Måloppnåelse 2019

Hovedsatsingsområder og måloppnåelse

Hovedsatsingsområdet er "Bedre tilpasset opplæring". Imidlertid er vi nå med i Oppfølgings-ordningen gjennom udir. Kommunen ble plukket ut etter identifiserte kvalitetsutfordringer. Identifiseringen er basert på følgende indikatorer for de siste årene: Grunnskolepoeng, andel elever på mestringsnivå 1 på nasjonale prøver (NP), mobbing i

skolen, støtte fra lærer og motivasjon. Skolene får veiledning fra Veilederkorpset (udir) og har ut fra veiledning valgt følgende satsingsområder. Tilpasset opplæring, vurdering for læring og profesjonelle læringsfellesskap. Sentrale emner innenfor satsingsområdene har vært: Relasjonsbygging, elevmedvirkning, mer praktisk, variert og relevant undervisning, endre prøve- og vurderingsform, delingskultur og kollegaveiledning. Alle skolene har bl.a. jobbet med å bli mer "leksebevisste skoler".

Satsingen på lesepedagoger er nå inne i sitt tredje skoleår. Lesepedagogenes arbeid er hovedsakelig rettet mot elever som strever med lesing. Vi ser en reduksjon av antall elever på laveste nivå på NP på 5.trinn over en fem-års periode, men det er for tidlig å trekke noen sikre konklusjoner. Elevene som har blitt fulgt opp lengst av lesepedagogene går nå på 3. trinn.

Det er vanskelig å måle graden av måloppnåelse på kort sikt innenfor mye av det vi jobber med. Våre kilder til informasjon er f.eks. Elevundersøkelsen, grunnskolepoeng og nasjonale prøver. Alt dette finnes på nettstedet: Skoleporten.

Elevundersøkelsen:

Indikator og nøkkeltall	2018-2019	2019-2020
Læringskultur	3,9	4,0
Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,8
Faglig utfordring	4,2	4,2
Felles regler	4,4	4,3
Trivsel	4,3	4,3
Mestring	4,1	4,2
Støtte fra lærerne	4,3	4,5
Motivasjon	3,5	3,7
Vurdering for læring	3,7	3,8
Støtte hjemmefra	4,2	4,3
Gjennomsnitt	40,0	41,1

Som en ser av tabellen har flere av resultatene hatt en positiv utvikling.

Grunnskolepoeng:

Indikator og nøkkeltall	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	⚡ 37,8	40,3	38,2	39,1	37,0

Grunnskolepoengene varierer fra år til år, men jevnt over ligger vi under resultatene for fylket og landet.

Skoleporten - Nasjonale prøver 5. trinn -

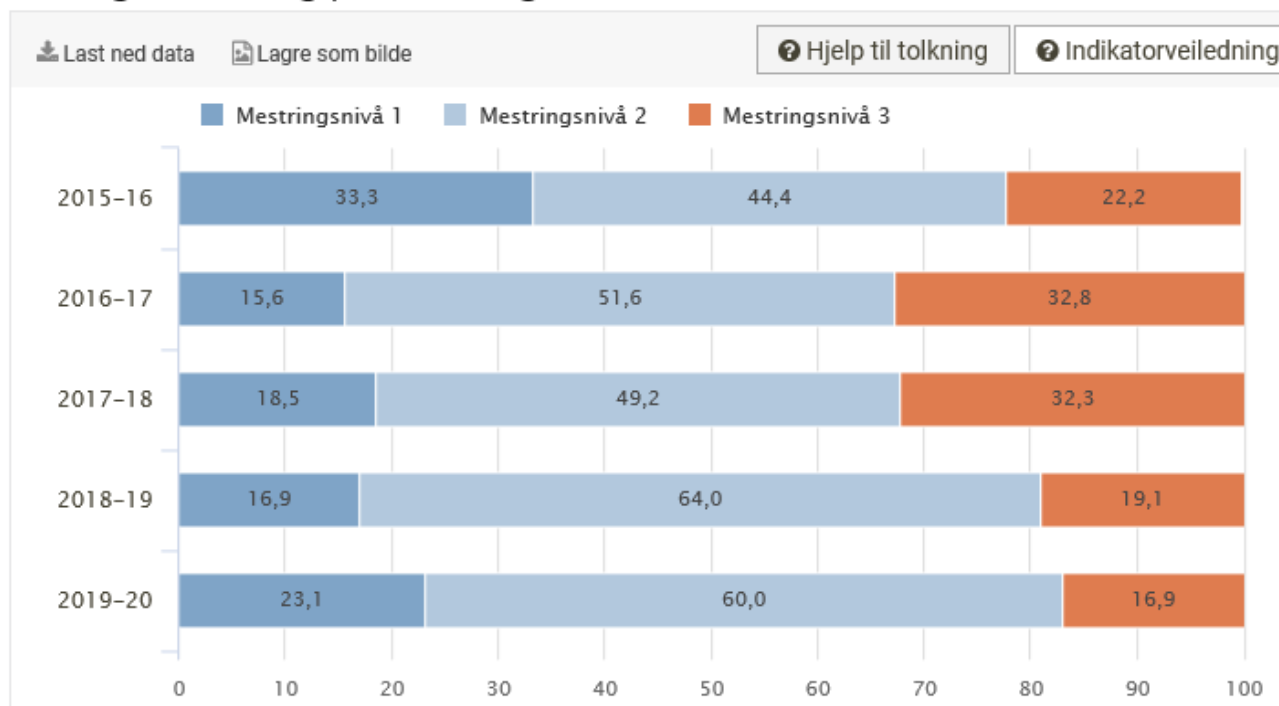
Enhet: Froland kommune skoleeier

Froland kommune skoleeier, Grunnskole, Nasjonale prøver 5. trinn, Offentlig, Trinn 5, Begge kjønn

Indikator og nøkkeltall	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Engelsk	48	52	50	51	47
Lesing	48	53	51	50	49
Regning	46	53	52	50	51

Landsgjennomsnittet er 50. Ser vi resultatene over 5 år har vi hatt en positiv utvikling

Lesing - fordeling på mestringsnivåer

Antall elever på nivå 1 er redusert de siste 5 år.

3.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

3.1.3.1 Et sterkt og vitalt sentrum

Skoleområdet på Mjølhusmoen ansees som en del av sentrum i Froland. Skolene på Mjølhusmoen har de siste år fått anlagt nytt og godt trafikkområde for effektiv og trygg avvikling av privat- og kollektivtransport av elevene til og fra skolene. I tillegg er uteområdene oppgradert med varierte aktivitetstilbud for elevene.

For å kunne gi gode skoletilbud også i framtiden trenger både Blakstadheia skole og Froland ungdomsskole utvidede arealer bygningsmessig for å takle kortsiktige og langsiktige utfordringer.

Gjennom å videreutvikle skolene og skape et godt grunnlag for utvikling av elevenes helse, trivsel og læring ansees dette som et godt bidrag til morgendagens Froland.

3.1.3.2 Et sterkt og vitalt næringsliv

Samme som over. I forhold til ny læreplan som blir innført fra 01.08.20 ser vi på muligheten av et samarbeid med Sam Eyde videregående skole om arbeidslivfag. Sam Eyde vsk. har lokaler, utstyr og kompetanse som vår skole ikke har i samme grad. Tanken er at elevene skal få prøve seg på ulike studieretninger som f.eks. Bygg og anlegg, Teknikk og industriell produksjon, Teknologi og mediefag, Restaurant og matfag og Elektro og Design. Tilbudet retter seg mot 10. trinn og gjelder elever som viser interesse for de praktiske fagene, kan ha nytte av et avbrekk i hverdagen, er motiverte og er praktisk anlagt. Tilbudet kan også være for elever som trenger å trygges ekstra for å få en god overgang til videregående skole. Totalt sett håper vi på at dette skal bli en vinn, vinn situasjon for alle parter.

3.1.3 God folkehelse for alle kommunens innbyggere

God folkehelse omhandler både fysisk- og psykisk helse. Vi lager nå en ny plan for det psykososiale arbeidet ved skolen. Skolene jobber systematisk og aktivt i forhold til mobbing og krenkelser i skolen. På skolenes nettsider kan det også meldes fra til skolene, hvis et barn ikke har det trygt og godt på skolen. Skolene lager da en aktivitetsplan i løpet av en uke. I tillegg er det opprettet et Beredskapsteam mot mobbing for barn og unge. Videre veileder og samtaler lærere, miljøarbeidere, sosiallærere, helsesykepleiere og skolepsykolog jevnlig med elever som har behov for dette.

Skolen legger til rette for fysisk lek (Trivselsleder) og aktivitet i friminutt og undervisning. På ungdomsskolen benyttes hallen i alle friminutt. Uteområdet er tilrettelagt for allsidig fysisk lek og aktivitet. I tillegg har ungdomsskolen nå fått egen kantine. Imidlertid er det behov for tilrettelegging og oppgradering av lokalene. Skolene gjennomfører ulike ekskursjoner og turer gjennom skoleåret. Dette gir selvsagt fysisk aktivitet, men et viktig mål med ekskursjonene er jo også å gjøre elevene oppmerksomme på mulighetene som finnes i nærområdet slik at de selv får lyst til å benytte naturen.

3.1.4 Trafikksikker kommune - Froland skoler

Trafikksikkerhet i skolen generelt	Status
Skolen gir, i samarbeid med FAU, anbefaling til foresatte om sykling til skolen	Ja, ivaretatt i trafikksikkerhetsplanen.
Skolen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, på sykkel, i bil og med kollektivtransport i skolens regi	Ja, ivaretatt i trafikksikkerhetsplanen.
Skolen har gode rutiner for at planene blir fulgt av de ansatte	Tas opp i team, storteam og personalmøter.

Trafikkopplæring i skolen	Status
Skolen har integrert trafikkopplæring i lokal læreplan/årsplan i tråd med Kunnskapsløftets kompetansemål	Ja.

Samarbeid mellom skole og hjem	Status
Skolens læreplan for trafikk er årlig tema på foreldremøte	Ja.
Foreldre blir involvert i skolens trafikksikkerhetsarbeid for eksempel gjennom FAU	Ja.

3.1.5 Anskaffelser

Virksomheten benytter seg av de inngåtte rammeavtalene. Dette gjelder stort sett for 100% av innkjøpene innenfor kontorrekvisita, lærebøker, frie skolesaker og inventar/utstyr. Når det gjelder matvarer til SFO og mat og helse-faget gjøres dette lokalt, da det er utfordringer med å kjøpe hele kartonger og levering. De lokale leverandørene leverer mindre kvanta og direkte på døren.

3.1.6 Regnskap 2019

Ansvar	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
30101 - Froland barneskole	32 198 460	32 381 968	183 508
30201 - PP-tjenesten	2 912 976	3 404 102	491 126
30301 - Elever i andre kommuner	4 681 707	4 834 959	153 252
30401 - Voksenopplæring	1 197 052	990 884	-206 168
30501 - SFO - Froland barneskole	608 084	1 027 716	419 632
30601 - Skyss av skolebarn	3 702 935	4 544 382	841 447
30701 - Kulturskolen	2 332 190	2 345 561	13 371
35101 - Mykland skole	3 657 515	3 840 781	183 266
35301 - SFO - Mykland skole	131 843	84 328	-47 515
30010 - Skolekontor	4 467 876	4 833 797	365 921
31101 - Froland ungdomsskole	18 596 915	19 407 475	810 560
31202 - SFO - Blakstadheia skole	303 642	523 373	219 731
31201 - Blakstadheia skole	7 572 827	7 186 340	-386 487
Sum	82 364 022	85 405 666	3 041 644

3.1.7 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

Virksomheten går med et regnskapsmessig overskudd på **kr 3.041.644**. Hovedårsaken til dette, er at lederne viser stor grad av budsjettdisiplin og lojalitet i forhold til budsjettet, samtidig som vi har hatt få uforutsette kostnader gjennom året. Overskuddet tilskrives økte inntekter på gjesteelever, IMDI-tilskudd, tilskudd til statlig videreutdanning og refusjon fra NAV på sykepengen og foreldrepenger hvor det ikke er satt inn vikarer fullt ut i forhold til permisjonen/fraværet.

Voksenopplæringen går med et underskudd på kr 206.168. Underskuddet kommer av økte kostnader på kjøp av elevplasser fra Arendal voksenopplæring.

Skoleskyssen har et overskudd på kr 841.447. Dette tilskrives endringer i beregningen av skysskostnader fra AKT og overbudsjettering.

4 Kultur (40)

4.1.1 Om virksomheten

Avdeling	Årsverk
Administrasjon kultur	1
Bibliotek	3,15
Fengselsbibliotek	0,2
Fritidsklubb	0,5
Skolebibliotek	0,75
Totalt	5,6

2019 var virksomheten Kultur og bibliotek sitt andre år som egen virksomhet, der kjernetjenestene kultur- og bibliotek tjenester, samt fritidsklubb er samlet. På den måten kan vi som team sammen arbeide målrettet og tverrfaglig innenfor området til det beste for innbyggerne, frivillige lag og foreninger, og andre brukere av tjenestene.

Tilskudd til lag, foreninger, kultursamarbeid og ulike livssynsorganisasjonen håndteres innenfor denne virksomheten, samt utleie av kulturbygg. Kommunal finansiering av Kirkelig fellesråd og tilskudd til andre tros- og livssynsamfunn utgjør om lag en tredjedel av virksomhetens totalbudsjett. Menighetene i Froland er sammen med idretten og andre lag og foreninger, en viktig bærebjelke i det lokale kultur- og folkelivet i bygda.

Biblioteket består en tredelt drift: Folkebibliotek, skolebibliotek og fengselsbibliotek. Vi håndterer driften av bibliotek i Arendal fengsel, og utviklingsarbeidet med nytt bibliotek i Agder fengsel, avd. Froland ble trappet opp i 2019. Fengselsbibliotek tjenesten er eksternt fullfinansiert via Nasjonalbiblioteket.

Folkebiblioteket og fritidsklubben hadde også i 2019 større prosjekter med satsning på barn og unge, med forebyggende folkehelse- og levekårsarbeid i fokus. Behovet blant barn og unge for en åpen møteplass som er tilgjengelig for alle, og gratis arrangementer og aktiviteter er økende. Gjennom en gradvis utvikling av tjenestene via prosjektbaserte løft har vi lyktes å i få i stand mer samarbeid på tvers mellom virksomhetene i kommunen som jobber med de unge. I tråd med LIM-planens føringer og kommuneplanen satsningsområder ser vi en økt bruk av tjenestene og arenaene for barn og unge. I 2019 søkte vi også om levekårsmidler fra nye Agder fylkeskommune til barne- og ungdomsprosjektet Origo Osedalen. Dette vil bli et hovedprosjekt for oss i 2020.

Virksomheten har arrangøroppgaver og støtte av ulik art i tilknytning til arrangement som UKM, kulturuka, Midt i Frolandsblinken, og er samarbeidspartner og rådgiver for lag og foreninger i Froland. Kulturrådgiving, bistand med spillemiddelsøknader, for eksempel i forbindelse med grendehus og nærmiljøanlegg, utgjør et kontinuerlig samarbeid med et mangfoldig kulturliv i Froland.

Virksomheten utfører en rekke oppgaver utover kjernetjenestene innen kultur, fritid og bibliotek. Dette er knyttet til ekstern kommunikasjon, som nettsider, sosiale medier og strategisk kommunikasjonsarbeid i samarbeid med kommunens virksomheter og ledelse. Sammen med fellestjenesten deltar virksomheten i kommunens kommunikasjonsteam. Biblioteket fyller også en turistinformasjonsfunksjon.

Virksomheten har også et ansvar for å være pådriver i kommunens arbeid med informasjonssikkerhet, og har roller i beredskapsorganisasjonen.

Kommunedelplan for kultur og idrett

Kommunedelplan for kultur og idrett er en del av kommuneplanen som system, og gjelder på linje med den. Kommunedelplan for kultur og idrett inneholder ulike temaer og problemstillinger som forholder seg til og stimulerer frivillig arbeid på ulike områder i Froland. Den inneholder et anleggsprogram for bygging av ordinære idrettsanlegg, nærmiljøanlegg, anlegg for friluftslivet og fysisk aktivitet og lokale kulturarenaer (som for eksempel grendehus). Da Froland idrettspark og Frolandia åpnet i 2010/2011, var de viktigste nyanleggene i kommunen gjennomført. Kommunen har en godt over gjennomsnittlig dekning av anlegg for kultur, idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Etter den tid har det vært gjennomført nærmiljøanlegg i boområder og på skolens uteområde. I 2019 ble det bygd tre flotte nærmiljøanlegg i Jomås aktivitetspark, som eies av Jomås grendelag. Kultur og bibliotek har bistått med spillemiddelsøknader, prosjektledelse og regnskap. Det er også fremmet søknader om tilskudd over spillemidlene til to nærmiljøanlegg på Solhøgda på Øynaheia og rehabilitering av ballbinge ved Froland menighetssenter. Disse måtte fornyes i 2019, da de ikke resulterte i bevilgning i 2019.

I tillegg er tursti Bliksåsen-Tverrbekken-Risland påbegynt. Løvjomås grendelag fikk i 2019 bevilget 1243000 kr i spillemidler til rehabilitering og ombygning av Løvjomås grendehus. Prosjektet er påbegynt, og forventes fullført i 2020. Dette inngår også i et eget kapittel om grendelagspolitikk i kommunedelplanen, som siden det ble innført i 2010, også har resultert i at Bøylestad grendelag/driftsstyre og Mjåvatn grendelag har fått bevilget spillemidler til kulturarena. Jomås grendelag og Tresnes grendelag gjenstår blant de grendelagene som har meldt sin interesse for tiltak.

Det har også vært arbeidet mye i 2019 med plan for større kostnadskrevende interkommunalt skianlegg med internasjonale mål for skiskyting på Stimoen. Prosjektet er planlagt påbegynt i 2022, men sett i sammenheng med kommunens forverrede økonomiske betingelser er det per tiden usikkerhet om eller når det påbegynnes.

4.1.2 Måloppnåelse 2019

Sammen med ordinær drift av kjernetjenestene, legger virksomheten vekt på høy prosjektaktivitet. Blant prosjekter i 2019 kan det nevnes:

- Levestedet - tilbud for mellomtrinnet i et samarbeid mellom biblioteket og fritidsklubben - med støtte fra Nasjonalbiblioteket og Aust-Agder bibliotek- og kulturformidling. 2019 var andre og siste året av prosjektet, og har høy måloppnåelse å vise til. Andre bibliotek og klubber vil gjerne gjøre mer som oss!
- Friluftsbiblioteket i forbindelse med Bokåret 2019 - minibibliotek i friluft i populære turområder, arrangementer og samarbeid med lokale krefter - med støtte fra Nasjonalbiblioteket/Bokåret 2019 nasjonalt
- Planlegging og etablering av Agder fengselsbibliotek - 100 % tilskuddsstøttet fra Nasjonalbiblioteket - Agder fengselsbibliotek er pilot for tjenester som utvikles med tanke på fengselsbibliotek landet over.

Noen utvalgte nøkkeltall og måloppnåelse i tall:

Biblioteket:

- Med 34028 besøkende i 2019 har antall besøkende i biblioteket økt med ca 2500 besøk siden året før, og vi er blant de beste besøkte bibliotekene på Agder. Økningen i 2019 er på 6,7 %, mot 6,3 % økning i 2018.
- I underkant av 21000 av inngangene skjedde i meråpent tid og vi har i dag 634 brukere som benytter seg av meråpent, og hvert år får vi stadig flere meråpentbrukere
- Utlån og antall besøkende på arrangement er høyt i forhold til andre kommuner vi kan sammenligne oss med, og utlånet for voksne stiger - på tvers av trender

- generelt i landet
- Klassebesøk, arrangement og aktivitetstilbud for barn og unge vektlegges i drift og prosjekt

Kultur:

- Lag og foreninger fikk i allt 286 292 kr driftsstøtte i 2019
- Kirkelig fellesråd fikk 2 469 944 kr i tilskudd, samt dekning av husleieutgifter og andre kontordriftskostnader
- Andre tros- og livssynssamfunn fikk utbetalt i alt 660 972 kr i tilskudd

Fritidsklubben:

- Tallet holder seg stabilt fra året før på 70 brukere av tilbudet per uke
- Jevnt økning på mellomtrinnsstilbudet

Tros- og livssynsamfunn:

- Utbetalingen av tilskudd til andre tros- og livssamfunn øker også i 2019 pga størrelsen på nivået på kommunale utgifter knyttet til Kirkelig Fellesråd. Det henger også sammen med en større økning blant medlemmer i andre trossamfunn, sett i forhold til medlemstallene i Den Norske Kirke

Virksomheten har også en rekke tilskuddsansvar knyttet til friluftsliv og kulturarv. Tjenestenivået her er jevnt og avtalestyrt i henhold til politiske vedtak.

4.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

4.1.3.1 Et sterkt og vitalt sentrum

Et levende bibliotek med over 34000 besøkende, sentralt plassert i Osedalen, bidrar til stedsattraktiviteten i sentrum. Biblioteket er en av de få arenaene som er gratis og tilgjengelig for alle i lokalsamfunnet. Vårt meråpent tilbud i tillegg til betjent åpningstid har gjort biblioteket til en oase i sentrum fra morgen til kveld alle dager i uken.

Kultur og bibliotek legger vekt på et rikholdig arrangementsprogram. Dette skaper også merverdi for sentrum.

4.1.3.2 Et sterkt og vitalt næringsliv

Et aktivt bibliotek og et rikt lokalt kulturliv er gunstig også for handelsstanden og et steds generelle omdømme for både fastboende og tilflyttere. Aktivitet rundt de offentlige arenaene og stimulering av arrangements- og kulturaktiviteter skaper også mer aktivitet på tvers at sektorene lokalt.

4.1.3.3 God folkehelse for alle kommunens innbyggere

Det er mye god folkehelse i kulturopplevelser, å være aktiv i det frivillige Froland, og delta på det som skjer i bygda. Ensomhet er et av våre største folkehelseproblem, og i Kultur og bibliotek legger vi vekt på å skape møter mellom mennesker, og møter mellom generasjoner. Fra starten av samlet virksomhet i 2018 har vi i Kultur og bibliotek særlig hatt fokus på de yngste, og ser våre tjenester som en naturlig bestanddel vi førstelinjen i folkehelsearbeidet. Vi ønsker å bidra til økt trivsel og inkludering for alle deler av befolkningen i Froland. Vårt mantra er at alle som bor i Froland skal kunne føle seg som en frolending og høre til her.

4.1.4 Trafikksikker kommune - Kultur

Kriterier for Kultur	Status
Kommunen stimulerer frivillige lag og foreninger til å innarbeide retningslinjer for sikker transport innenfor egen virksomhet	Dette er tatt opp i hovedsak med Froland IL som har reiser til bortekamper for sine lag i håndball og fotball. Også Froland skytterlag deltar i utenbys/utenbygdsstevner. Det er kommunisert gjennom flere år at de bør ha en plan for gjennomføring av transport på en trafikksikker måte. De aller fleste øvrige lag og foreninger især for barn og unge, har ikke trafikale utfordringer utover å oppfordre sine aktive til å benytte trygg skolevei, som jo også gjelder for Froland idrettspark og Frolandia. Øvrige grendehus forutsetter for det meste privatbil for transport.

4.1.5 Anskaffelser

Vi har generelt sett svært få driftsmidler og lite rom for innkjøp utover det nødvendige for å oppfylle lovkravene i driften.

Det er ikke gjort nye større anskaffelser av varer i 2019. Biblioteket har byttet ut noen utgåtte møbler innenfor rammeavtalen på kontorutstyr og møbler via OFA. Utover dette holder vi medie- og arrangementsbudsjett, og kjøper inn varer og tjenester i tråd med god praksis på feltet.

Av kontrakter kan det nevnes at det ble inngått avtale om nytt lokale for kirkevergen der kommunen skal leie kontorlokaler av menighetssenteret, siden husleiekontrakten i kirkekontorets eksisterende lokale går ut sommeren 2020. Den nye kostnaden er også rimeligere, som vil ha bidra til å bremse veksten over tid på kostnadene til tilskudd til andre tros- og livssamfunn.

Investeringer er i hovedsak nærmiljøanlegg og anlegg for friluftsliv, og finansieres av spillemidler. Disse prosjektene har hittil ikke har krevd kommunal egenandel for de prosjekter kultur og bibliotek har hatt ansvaret for.

4.1.6 Regnskap 2019

Ansvar	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
41101 - Fritidsklubb	436 635	436 417	-218
40101 - Administrasjon kultur	835 595	906 278	70 683
40201 - Bibliotek	3 424 017	3 625 093	201 076
40301 - Årlig driftstilskudd - lag og foreninger	286 292	300 277	13 985
40302 - Drift motocross	80 579	82 898	2 319
40303 - Froland Frivilligsentral	740 672	667 768	-72 904
40304 - Andre tilskudd	161 108	229 697	68 589
40305 - Friluftsrådet sør	61 665	67 295	5 630
40306 - Øynaheia, Arendalsmarka og Himmelsyna	79 324	79 495	171
40307 - Aust-Agder museum og arkiv IKS	585 917	560 289	-25 628
40309 - Grendehus (Jomås og Reiersøl/Tresnes)		62 118	62 118
40310 - Lyngbohytta	25 000	25 882	882
40601 - Mykland skolemuseum		10 353	10 353
40702 - Parker/friluftsliv	21 506	41 412	19 906

Ansvar	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
40801 - Tilskudd fellesrådet	2 469 944	2 469 944	
40802 - Tilskudd frimenigheter	660 972	555 535	-105 437
40803 - Husleie fellesrådet	229 129	235 004	5 875
40311 - Veivedlikehold turområde - Mosbergveien	26 250	26 390	140
40312 - Veivedlikehold turområde - Mørløsveien/Auglandsveien		9 947	9 947
40313 - Tilskudd 17.mai arrangement	19 000	16 849	-2 151
40314 - Tilskudd ny løypemaskin - Øynaheia løypelag	21 000	21 315	315
40315 - Sentrumstiltak - jul	200	30 000	29 800
40316 - Tilskudd Arkivet freds- og menneskerettighetssenter	15 000		-15 000
Sum	10 179 805	10 460 256	280 451

4.1.7 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

Virksomheten gikk med et moderat overskudd samlet sett. Virksomheten har god budsjett disiplin. Vi hadde også økte inntekter fra eksterne tilskudd og prosjekttilsagn som spilte positivt inn, der vi brukte av våre fast ansatte medarbeidere som kompetanse- og arbeidsressurs inn i prosjektene. Prosjektene er ikke saldering av driften - tar man bort driftsprosjektene fra regnestykket, er det også da et overskudd i ordinært budsjett.

Dette gjorde samtidig at vi kunne demme opp for rød tall og økning i tilskudd til andre tros- og livssamfunn. Dette tilskuddet gis i henhold til nasjonale bestemmelser, og er en jevnt økende post.

Andre avtalestyrte kostnader har vi også jobbet med der vi kan, for å innvirke på nivået på disse over tid.

Til tross for høyt sykefravær i perioder av 2019, har vi vært så moderate som det er forsvarlig å være med tanke på å ta inn vikarer, og har i tillegg vært nøye på å benytte lønnstilskuddsordninger, fritak fra arbeidsgiverperioden, og god intern oppgaveløsning på tvers for å unngå innleie der det har vært mulig.

5 Teknisk (50)

5.1.1 Om virksomheten

Teknisk virksomhet 2019

Virksomhetsområde; Teknisk har ansvar for forvaltning av lovsaker knyttet til planlegging, oppmåling, byggesak og landbruk inklusive vilt- og fiskeforvaltning. Vi drifter alle kommunale bygninger og eiendommer inklusive veier, samt kommunale vann og avløps-tjenester. Prosjektledelse knyttet til investeringer i nyanlegg, renoveringer, ol. utgjør en betydelig portefølje. Teknisk har også ansvaret for Frolandia, samt at Frolands Verk Kultursenter rapporterer økonomien via teknisk. Teknisk samarbeider med de interkommunale selskapene Agder Renovasjon IKS og Østre Agder Brannvesen IKS om administrering og gebyr for renovasjon, slam og feiertjenester.

Tabellen under er en ny rapportmal fra HR-portalen. Her framgår ikke antall lærlinger, praksisplasser og vakante stillinger. Tilsammen ca 10 årsverk.

TEKNISK - ORGANISASJON

Ansatte/Årsverk pr. 31.12.19

Fast ansatte

- * Antall 66
- * Årsverk 57,62
- * 31 kvinner og 35 menn
- * Gj. Sn. Stillingsprosent: 87,3 %

Midlertidig ansatt (vikar) FVK

- * Antall 1
- * Årsverk 0,10
- * 1 kvinne
- * Gj. Sn. Stillingsprosent: 10 %

Fast ansatt i vikariat AFK

- * Antall 1
- * Årsverk 1,0* 1 mann
- * Gj. Sn. Stillingsprosent: 100 %

Vikar Kringla

- * Antall 1
- * Årsverk 0,5
- * 1 mannGj. Sn. Stillingsprosent 50 %

Ubesatte stillinger

- * Årsverk 2x20% Frolandia, badeanlegget (helg)
- * Årsverk 2x9 % Frolandia, treningssenteret (helg)

Lærlinger

* Antall 2

* Årsverk 2

Praksisplasser

* Antall 4

* Årsverk 3,5

Sykefravær * 2019

- Totalt 4,42 %

- Korttid (under 16 dg.) 1,38 %

- Langtid (over 16 dg.) 3,04 %

5.1.2 Måloppnåelse 2019

Satsingsområder og måloppnåelse.

På teknisk forvaltning har vi klart å videreføre effektiv saksbehandling, slik at byggesaker, reguleringsplaner og oppmålingsarbeid blir saksbehandlet på en svært effektiv og god måte. Det samme er tilfelle innen landbruk, natur og friluftslivsforvaltningen, - LNF-saker. Dette skjer til tross for at vi har hatt en økning av antall saker i forhold til de foregående årene. Trafikksikker kommune er også blant ansvarsområdene. Innspill fra skoler, Barnehager, vel-foreninger, FAU og SU, samt buss-selskaper og bransjeorganisasjoner innen transport og annen næring, er bakgrunn for de planer og tiltak vi har drøftet med bla Statens Vegvesen og Aust-Agder fylkeskommunes samferdselsavdeling. Flere konkrete trafikksikkerhetstiltak er gjennomført gjennom Osedalen og på Mjølhus. Regionalt Areal og transport prosjekt, ATP, la noe beslag på personell, samt tilførte oss nye argumenter for å videreføre den areal- og landsbyutviklingen kommunen er godt i gang med.

Driftsavdelingen får stadig nye utmerkelser og regional og nasjonal oppmerksomhet for sine måter å jobbe på. Det ble regional oppmerksomhet og stor stas da Anne Gunn Th. Mesel og driftsavdelingen ble overrakt pris for beste IA-bedrift innen offentlig sektor på Agder i 2018.

Ved tjenesteanalyse av kostra rapporterte tall, viser det seg at Froland kommune har klart en betydelig reduksjon i energikostnadene i forhold til kommunens driftsutg. Vaktmestere og leverandører har deltatt i arbeidet med å implementere energioptimaliseringsløsninger slik at ca kr 0,5 mill ble spart. Det påbegynte arbeidet med reduksjon av energi forbruk vil også framover ha høy prioritet. Avdelingen har også hatt prosjektlederansvaret for flere større investeringer som er ferdigstilt i 2019. Bla; fiberprosjekter, + VA-utskifting, renovering av Helsehuset og tidl. Byggfaghallen til Mølla Vekst AS, asfaltering og oppgradering av div veier, eks Risdal - Frikstad.

VA har jobbet for å redusere vannforbruket knyttet til lekkasjer. De siste årene har vi klart å redusere lekkasjer slik at forventet økning i vannforbruket har sunket med 33% i forhold til i 2010. Dette gjør at vi kan vente noe med å ta store investeringer i nytt vannbehandlingsanlegg.

Vi jobber også med kontinuerlig utskifting av det eldste overvanns- og kloakk-nettet, og har renoverert flere delstrekk i 2019. Kommunestyrets vedtak om nytt renseanlegg er godt i gang, Vi regner med at nye Neset Renseanlegg vil kunne ferdigstilles våren 2020.

Den nye Brannstasjonen med felles personalavdeling for vår eiendoms- og driftsavd. gjør

at vi får enda bedre synergier for driften, og vår digitaliseringsstrategi legger opp til at mer skal kunne hentes ut i årene framover.

Våre ROS-analyser i fbm Beredskapsøvelsen høsten 2018, gav teknisk virksomhet mange signaler om hvor viktig dens kompetanse og infrastruktur er. Det jobbes med å implementere beredskapstankegangen tydeligere i den kontinuerlige oppgraderingen av vår infrastruktur, og i organisasjonsutviklingen som pågår.

5.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

Teknisk virksomhet ved vår planrådgiver arrangerer månedlige plan-møter med aktuelle saksbehandlere for å følge opp vedtatt planstrategi, løpende saksbehandling knyttet til enkeltplaner, samt gi uttalelser til regionale og være nabokommuners planer som er relevante for Froland kommune. Kommuneplanens arealdel ble godkjent i 2019.

I 2019 har vi vært med på revideringen av Folkehelseplanen, og utarbeidet en Grøntstrukturplan og en Trafikksikkerhetsplan, som alle oppfordrer til en sunnere livsstil.

Folkehelse-satsingen fra Frolandia får gode tilbakemeldinger og tilbudene får god oppslutning.

5.1.3.1 Et sterkt og vitalt sentrum

Teknisk sørge for god brøyting, feiing og spyling, samt stell av grøntområder innenfor de ressursene vi får tildelt.

Gjennom vårt kontinuerlige drifts- og vedlikeholdsprogram knyttet til veier, plasser og grøntanlegg, sørger vi for gode rammebetingelser for et sterkt og vitalt sentrum.

5.1.3.2 Et sterkt og vitalt næringsliv

Gjennom vår forvaltning av reguleringsplaner og byggetillatelse, gir vi næringslivet og gårdeiere forutsigbarhet og løpende oppfølging med sine prosjekter.

Med fokus på gode stier rundt sentrum, god standard på veier og plasser hele året, samt beplantninger og belysning, styrker man de tjenester og tilbud som finnes i Osedalen.

5.1.3.3 God folkehelse for alle kommunens innbyggere

Rådmannen har etablert ei tverretattlig ressursgruppe med politisk og frivillig forankring som ledes av de ansatte ved Frolandia. Sammen med folkehelsekoordinatoren er det satt opp følgende satsingsområder for folkehelse i 2019:

- Fremme mestring – Mestringskurs startet opp 15. januar, 12 ukers kurs.

Dette er et livstilsendingskurs med fokus på fysisk aktivitet, kosthold, psykisk helse m.m.

- Forebyggende tiltak i forhold til livstilssykdommer – Fysisk aktivitet og helsefremmende faktorer. Dette jobber vi aktivt med hele tiden. Som Frisklivs gruppetimer, bassengturer, gå/uteturer, Born to Move (bassengtrening for 4. til 7. klasse), Månedens tur, Aquakids (vanntilvenning for barnehagebarn), Energizer (gruppetimer for 8. til 9. klassinger, kostholdsveiledning og Bra Mat kurs, Søvnkurs er også tenkt å kjøre i 2020.
- Ung data

Ungdata er et kvalitetssikret system for gjennomføring av lokale spørreskjemaundersøkelser blant elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Gjennom Ungdata kan kommuner og fylkeskommuner få kartlagt sentrale sider ved ungdoms liv. Ungdata er godt egnet som grunnlag for kommunalt plan- og utviklingsarbeid og kan brukes i det lokale folkehelsearbeidet og forebyggende arbeidet overfor ungdom.

Undersøkelsene dekker sentrale sider ved de unges livsstil og livssituasjon. Gjennom Ungdata får vi blant annet vite hvordan ungdom har det på fritida si og i skolen, hva slags fritidsaktiviteter de holder på med og hvordan de opplever foreldrene, vennene og nærmiljøet sitt. Ungdata kartlegger også helse, rus, kriminalitet, vold og mobbing.

- Mosjonskatalogen – digital katalog som fokuserer på det som skjer i kommunen av aktiviteter. Med attraktive bilder.
- Folkehelseoversikt - Kommuner og fylker trenger god oversikt over helsetilstand, påvirkningsfaktorer, folkehelseutfordringer og ressurser, slik at de kan planlegge og gjennomføre effektive tiltak.
- Sosial møteplass Frolandia – Enkelt og nært. Tiltak med sosialt fokus. Vafler på torsdag og turer i skog og mark.
- Psykisk helse og livskvalitet – Kjører kurs og grupper, og individuell veiledning.

5.1.4 Trafikksikker kommune - Teknisk

Kriterier for Teknisk	Status
Kommunen har utarbeidet prioriteringsliste for fysiske trafikksikkerhetstiltak på kommunal vei	ja
Kommunen har utarbeidet prioriteringsliste for trafikksikkerhetstiltak på fylkes- og riksvei	ja
Kommunen har rutiner for å søke fylkeskommunale midler til fysiske trafikksikkerhetstiltak	ja
Kommunen har rutiner for rydding av snø og fjerning av vegetasjon på skoleveien	ja
Kommunen har rutiner for å kvalitetssikre trafikksikkerheten i for forbindelse med anleggsvirksomhet i kommunen	ja
Kommunen har utarbeidet rutiner for håndtering av innspill på trafikksikkerhetstiltak fra andre etater, organisasjoner og publikum	ja

Kriterier for planavdelingen	Status
Trafikksikkerhet skal vurderes og vektlegges for alle nye byggeområder ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel	ok
Trafikksikkerhet skal vurderes og vektlegges ved behandling av reguleringsplaner	ok

5.1.5 Anskaffelser

Som hovedregel følger vi opp anskaffelser gjennom OFA-avtaler.

Til vedtatte investeringsprosjekter lager vi egne anbudsbeskrivelser og legger disse ut på Doffin. Til å kvalitetssikre disse, hyrer vi ofte rådgivende ingeniør og / eller entreprenørfirmaer som fks Rambø AS, ASPLAN VIAK as og Stærk as.

Vi er nå i gang med å sertifisere 2 av våre prosjektledere innen faget "Offentlige anskaffelser", og det er flere rammeavtaler på trappene.

5.1.6 Regnskap 2019

Ansvar	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
41001 - Frolands Verk Kultursenter	810 815	890 517	79 702
41201 - Skolesvømming sikkerhet/støtte		107 584	107 584
41202 - Badeanlegg	27 467	594 528	567 061
41203 - Treningssenter	907 189	409 205	-497 984
41204 - Frisklivssentralen	252 135	247 565	-4 570
41205 - Folkehelse	305 526	240 906	-64 620
41206 - HMS-tiltak - AktivAnsatt	68 000	68 460	460
50201 - Eiendomsforvaltning	1 225 042	617 246	-607 796
50202 - Utleie av kommunale bygg	15 864		-15 864
50301 - Ordinært veivedlikehold	3 211 402	3 319 913	108 511
50302 - Ordinært veivedlikehold - faste avtaler	293 602	115 682	-177 920
50401 - Vintervedlikehold - variable kostnader	4 065 196	3 919 702	-145 494
50501 - Administrasjon forvaltning	562 789	980 592	417 803
50502 - GIS	435 690	452 650	16 960
50503 - Plan og reguleringsarbeid	482 346	471 587	-10 759
50504 - Bygge og delesaksbehandling	251 036	-685 036	-936 072
50505 - Kart og oppmåling	564 245	223 281	-340 964
50506 - Festetomter		-8 782	-8 782
50601 - Land-og skogbruk	680 202	444 740	-235 462
50602 - Viltforvaltning	122 606	158 407	35 801
50603 - Fiskeforvaltning	-9 147	41 601	50 748
50604 - Miljøvern	171 232	167 836	-3 396
50605 - Kommunale skoger	-153 698	2 274	155 972
50800 - Administrasjon - drift av lokaler og anlegg	1 923 921	3 192 904	1 268 983
50801 - Drift av kommunehus	633 880	604 735	-29 145
50802 - Drift av biblioteket	226 741	112 662	-114 079
50803 - Drift av grøntanlegg	756 434	810 077	53 643
50804 - Drift av museer	13 155	11 870	-1 285
50805 - Drift av Kringla stadion og skianlegg	457 764	512 758	54 994
50806 - Drift av Mykland idrettsplass /lysløype	489	11 669	11 180
50807 - Drift av Nidarhall	242 726	368 037	125 311
50808 - Drift av skolelokaler Blakstadheia	1 052 005	5 562	-1 046 443
50809 - Drift av Mykland ungdomshus	50 830	76 686	25 857
50810 - Drift av Idrettshaller og fellesarealer	1 911 763	2 026 450	114 687
50811 - Drift av Ungdomsklubben	14 726		-14 726
50812 - Drift av skolelokaler Froland skole	5 934 816	5 508 536	-426 280
50813 - Drift av skolelokaler Mykland	635 323	666 466	31 143
50814 - Drift barnehage Kringletoppen	431 980	472 067	40 087

Ansvar	Regnskap	Regulert budsjett	Avvik
50815 - Drift barnehage Friluftsbarnhage		53 260	53 260
50816 - Drift barnehage Blakstadheia	926 338	750 463	-175 875
50817 - Drift barnehage Mykland	241 992	240 893	-1 099
50818 - Drift barnehage Bliksåsen	567 019	461 909	-105 110
50819 - Drift barnehage Gårdsbarnehagen	107 603	127 543	19 940
50820 - Drift av institusjonslokaler	2 965 177	2 688 606	-276 571
50821 - Drift av adm.lokaler, helsehus	670 217	730 977	60 760
50822 - Drift av boliger (helse- og omsorgstjenesteloven)	2 478 495	2 247 808	-230 687
50823 - Drift av boliger (ordinær utleie)	1 376 159	1 372 664	-3 495
50824 - Drift av flyktningeboliger	418 109	67 175	-350 934
50825 - Drift av verksted	341 667	912 210	570 543
50826 - Drift av nærvarmeanlegg Mjølhus	-55 002	-225 922	-170 920
50827 - Drift av brannstasjon	16 067		-16 067
50828 - Drift av Froland kirke	171 268	267 437	96 169
50829 - Drift av Mykland kirke	127 770	130 691	2 921
50830 - Drift av Froland kirkegård	460 831	291 259	-169 572
50831 - Drift av Mykland kirkegård	7 548	80 931	73 383
50832 - Drift Familiens hus	319 411	90 759	-228 652
50303 - Tilskudd til private veier	270 055	253 750	-16 305
50304 - Veibelysning	49 345		-49 345
Sum	40 036 161	37 703 350	-2 332 810

5.1.7 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

Alt i alt vurderes det som at det meste fungerer bra i virksomheten. Lavt sykefravær og stor arbeidsvilje er med på å skape gode resultater. Vi håper at vi fortsatt skal kunne skape gode resultater innenfor de ressurser vi forvalter, til tross for at økte arbeidsoppgaver ikke kompenseres gjennom økte rammer. Dvs. at vi må jobbe enda smartere og ta i bruk ny teknologi der det er mulig, og at andre virksomheter og våre innbyggere må akseptere en annen tjenesteleveranse fra oss framover.

Underskuddet på Eiendomsdriften skyldes at vi ikke ble tilført driftsmidler ved gjenåpningen av Blakstadheia skole. Tallene viser her kostnader på over kr 1 mill, så eiendomsavdelingen har reelt sett gått i overskudd. Øvrige avdelinger og tjenester ligger godt innenfor normale variasjoner.

Virksomhetsleder Hogne Prestegård

6 Helse og velferd (60)

6.1.1 Om virksomheten

Virksomhet for Velferd består av helse, omsorgs- og sosialtjenester. Største avdeling i virksomheten er Habilitering med et budsjett på ca 36 millioner av virksomhetens totale budsjett på ca. 69 millioner i 2019. Dette er tall før inntekt for ressurskrevende tjenester på ca. 12.3 mill er ført. Nytt i 2019 er etablering av felles Tjeneste- og boligkontor sammen med Omsorg. Tjeneste- og boligkontoret har i 2019 2 årsverk og saksbehandler alle søknader om helse-/omsorgstjenester i Froland kommune, bortsett fra søknader til Psykisk helse og rus som foreløpig håndterer disse søknadene. Prosess pågår mtp økning av saksbehandlerressurs i samarbeid mellom virksomhetene Helse og velferd og Omsorg.

Mer detaljert består virksomheten av avdelingene:

- Psykisk helse- og rus: Oppfølgingstjeneste, miljøtjeneste, ruskonsulent, støttekontakt, lavterskel dagtilbud (Treff 28), og bo teknisk veiledning
- Habilitering: omhandler tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne og behov for sammensatte tjenester (bofellesskap, avlastningstjenester, støttekontakt, BPA og omsorgsstønad)
- Helse: legetjenester, fysioterapi og ergoterapi og oppstart av fengselshelsetjeneste ifbm nye Froland fengsel som åpnes for prøvedrift i juni 2020
- NAV Frolands kommunale del (økonomisk sosialhjelp) rapporterer til Velferd og budsjettansvaret ligger i Velferd.
- Flyktningtjenesten ligger under NAV Froland

Årsverk fordelt på tjenester	2018	2019
Administrasjon	1,6	1,6
Psykisk helse- og rus	3,5	3,5
Avdeling 14	6,5	6,5
Miljøtjenesten	1,5	1,5
Treff 28	0	0
Boteknisk veiledning	0,5	0,5
Prosjekt ruskonsulent	0,5	0,5
Skotheia 21	4,7	4,7
Bjørkeveien 2	17,3	17,3
Frolandsveien 1019	9,3	9,3
Team Dalen	5	5
Legetjenesten	2	2
Fengselshelsetjeneste	0,4	1
Fysioterapitjenester	2,7	2,7
Ergoterapeut	1	1
NAV Froland - kommunal del	3,6	3,6
Flyktningtjenesten	4	4
Husbanken/startlån/gjeldsrådgivning	1	1

Årsverk fordelt på tjenester	2018	2019
Sum årsverk	65,1	65,7

Sykefravær Velferd	2017	2018	2019
Totalt	12,86	8,24	

6.1.2 Måloppnåelse 2019

År	2017	2018	2019
Antall brukere av hjemmetjenester psykisk helse-og rus	127	151	141
Antall brukere med omsorgslønn	14	12	13
Antall brukere med støttekontakt	38	44	41
Antall brukere av avlastningstilbud	18	15	15
Antall brukere i bofellesskap	11	11	10
Antall brukere med personlig assistanse/BPA	4	4	5
Tildeling av kommunal bolig	35	15	4
Koodinator og IP	18	32	28
Antall særlig ressurskrevende brukere	7	7	6

Psykisk helse- og rus

Virksomhetsområde

Psykisk helse- og rus yter tjenester til personer over 18 år, brukergruppen varierer fra lettere psykiske plager til tunge rusmisbrukere. Avdelingen består av: Døgnbemannet miljøtjeneste, oppfølgingsteam psykisk helse- og rus, ruskonsulent, lavterskel dagtilbud (treff 28), boteknisk veileder, støttekontakter og andre tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Psykisk helse- og rus har de siste årene hatt en stadig økning i nye søknader på tjenester, og antallet søknader i 2019 var 105. Totalt antall for hele året i 2018 var 64, 2017 80 og 2016 71 søknader.

Det er vanskelig å si noe om sikkert om grunnen til dette, men vi tenker at noen av årsakene kan være: Økt fokus på psykiske lidelser, flere som får avslag på DPS og fastlegen er mer bevisst på vår tjeneste og henviser derfor flere. Denne økningen i antall søknad har ført til et stort arbeidspress på de ansatte, og vi har hatt et økt fokus på å avslutte saker når vi ser at tjenestene de mottar ikke er hensiktsmessige eller nødvendige.

Satsningsområder/ mål:

- Gode, koordinerte og sammenhengende tjenester
- Fokus på godt tverrfaglig samarbeid innad i kommunen og med andre samarbeidspartnere
- Vi har hatt et økt fokus på recovery – orienterte praksiser, og flere ansatte innen tjenesten var på seminar i mars
- KID kurs: Vi skulle startet opp med nytt KID kurs i februar, men dette ble dessverre avlyst på grunn av for få deltakere (vi hadde 7 påmeldte, men etter anbefalinger bør det være minst 8 deltakere). Vi hadde et sterkt ønske om å starte opp kurs etter

sommeren, men dette måtte vi avvente på grunn av stort arbeidspress på de ansatte. Det ble derfor ikke holdt noe kurs i 2019.

Organisering / personalsituasjon / sykefravær

Miljøtjenesten gir heldøgns tjenester til personer med store hjelpebehov, og har blant annet oppfølging av en ressurskrevende bruker. Det er fokus på brukarmedvirkning, og tilrettelegging av tjenesten ut ifra den enkeltes behov. Det gis veiledning og hjelp/ støtte til praktiske gjøremål. Dette for at den enkelte bruker skal oppleve mestring i hverdagen og kunne være i stand til å bo i egen bolig.

Boteknisk veileder har i 2019 jobbet 25% stilling i psykisk helse- og rus. Av den grunn har han kun hatt anledning til å utføre små vedlikeholdsoppdrag, samt sluttført tidligere påbegynt oppdrag. Målet med denne stillingen er å øke muligheten for at brukere kan beholde egen bolig, samt bidra til å gi økt boevne og trivsel for den enkelte bruker.

Treff 28 er kommunens lavterskeltilbud og man trenger ikke vedtak for å delta på treffet. Dette er en møteplass for mennesker som har, eller har hatt psykiske utfordringer. Målsetningen med treffet er å styrke brukernes mestring og livskvalitet, og stimulere til aktivitet og styrke det sosiale nettverket til den enkelte. Treff 28 holder til i frivilligsentralens lokaler, og er åpent hver fredag fra kl 10.00 – 14.00. Personell fra miljøtjenesten driver treffet, og det er derfor ikke knyttet noen årsverk direkte til dette tilbudet. Det har i løpet av året vært en økning i antall deltakere på treffet, og det har i gjennomsnitt lagt på rundt 15 deltakere hver fredag. Det er blitt arrangert ulike aktiviteter gjennom året, blant annet: Tur til Danmark i april, malekurs, båttur til Merdø i juni, tur til lavo med grilling og julebord med mat fra Frolandsstaua.

Vurderingsteamet mottar alle søknader som kommer til psykisk helse- og rus. Det blir gjort en kartlegging av behovet, skrevet vedtak og videre gis oppfølging ut ifra vedtaket. Oppfølgingen kan bestå av samtaler, tverrfaglig oppfølging i forhold til samarbeidsmøter, følge til offentlige kontorer og koordinering av brukernes tjenester. Det er fokus på recovery og ulike verktøy innen kognitiv terapi benyttes i oppfølgingen av den enkelte bruker.

Ruskonsulent i 50% stilling. Tilbyr støttesamtaler, råd og veiledning til brukere med rusmiddelavhengighet. En viktig del av arbeidet er motivering til behandling og henvisning til behandling. Det tilbys også oppfølging i form av HAP (Hasjavvenningsprogrammet). I dette arbeidet er det en utfordring at kommunen har et mangelfullt tilbud i forhold til ettervern.

Habilitering

Virksomhetsområde

Habilitering omfatter Bjørkevegen 2 og Frolandsveien 1019, bofellesskap for mennesker med utviklingshemming og/eller sammensatte behov. I tillegg drives avlastningstilbudet Skotheia 21, med plass til 4 barn/unge og Team Dalen som er et assistentteam rundt bruker med sammensatte behov for bistand hele døgnet.

Habilitering omfatter også tjenestene omsorgslønn, BPA, støttekontakt, privat avlastning og oppfølging av IP og koordinering på tvers av virksomhetene Omsorg, Velferd og Helse barn og unge.

I 2018 og 2019 har arbeidet med plan for habilitering og rehabilitering i Froland kommune blitt ledet fra Helse og velferd, ved hjelp av prosjektmidler fra Fylkesmannen / Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering. Planen er ferdigstilt og skal fremlegges for politisk nivå våren 2020.

Organisering / personalsituasjon / sykefravær

Personalsituasjonen i Habilitering er forholdsvis stabil, med håndtering av langtidsfravær i alle arbeidssteder uten at det har årsak i arbeidsforhold/oppgaver/arbeidsgiver.

Det er et omfattende antall både fast ansatte og vikarer, det jobbes med å opprettholde og videre utvikle kompetanse hos alle ansatte i tjenestene. Drift av de tre døgtjenestene i Frolandsveien 1019, Bjørkevegen 2 og Team Dalen går som normalt, men med noe økning ifht behov for avlastning i Skotheia 21 som medfører noe økt driftskostnad. I tillegg flyttet 2 beboere ut av Frolandsveien 1019. Begge mottar fortsatt tjenester, men i endret organisatorisk form (BPA (brukerstyrt personlig assistanse og miljøtjeneste). 1 ny beboer flyttet inn i Frolandsveien 1019, i 2019 på avlastningsplass i første omgang, fra 01.01.20 som innflyttet i egen leilighet med ordinært leieforhold og tjenestetilbud.

Omstillingsprosess ved utflytting medførte nedbemanning i 2019 med ca. 2 årsverk, for så å øke opp noe igjen pga. nye behov ved ny-innflytting høsten 2019.

Satsingsområder / mål

- Opprettholde fagnivå og videreutvikle høy kompetanse
- Bevare personell i Froland kommune
- Følge opp sykefravær
- Bygging av Torskar, nytt bofellesskap i Froland. Prosjektet følges tett fra Habilitering og Velferd i samråd med prosjektledelsen

Økonomi

Mål om at alle teamledere skal ha god oversikt over eget ansvarsområde, delta i jevnlig økonomigjennomgang og fortsette godt arbeid med å holde driftskostnader så lavt som mulig og innenfor rammene.

Vurdering

Habilitering er i stadig vekst i Froland kommune. Nye behov må imøtekommes, det skal bygges nytt bofellesskap for 6 ungdommer i Torskar og det ble utredet et ønske fra 5 ungdommer med alvorlig muskeldiagnose om å bygge samlokaliserte leiligheter. Etter avslag på søknad ved politisk behandling i 2019 vil det jobbes for en ny søknad i 2020.

Mange av tjenestene innen Habilitering er kostbare på grunn av nødvendig personalressurs og drift. Dette gjør store utslag på budsjetter ved økning i tjenestenivå og ved sykefravær. I dette bildet er sparekrav utfordrende å imøtekomme.

Helse

Fysio- og ergoterapitjenesten

Virksomhetsområde fysioterapi- og ergoterapitjenesten

Personalsituasjon/organisering/sykefravær:

Fysioterapitjenesten og ergoterapitjenesten ble organisert i en enhet i oktober 18. Med fysioterapeut i 100 % stilling som faglig leder.

Stillinger 2019:

Fysioterapeut barn	100% hele året
Fysioterapeut voksne	170% hele året 2 (2 stillinger)
Ergoterapeut	56,4 % % hele året
Ergoterapeut	40% hele året

Sykefravær: Vikar for ergoterapeut i 40 % fra januar til august. Fast ansatt ergoterapeut

tilbake fra svangerskapspermisjon 1. september 2019

Ferie avvikling sommer 2019: Den ble organisert slik at det var terapeut tilstede hele sommeren

Felles:

- Stabsmøter hver ca mandag.
- Møte med virksomhetsleder 1 gang i mnd.
- Deltar på fellesfaglige kurs ca 1-2 ganger i året
- Tjenesten flyttet tilbake til de opprinnelige lokalene i sykehjemmet i 13. november, og fikk disponere flere rom. Dette har fungert bra, men vi mangler lagerplass for utstyr

Fysioterapi for barn

- Økende mengde henvisninger i hele 2019. Fulle lister og 3-4 ukers ventetid for de som ikke er prioritert høyest.
- Forebyggende aktivitet med 4mndgruppe, stressmestring, kursholding for idrettslaget, og ukentlige barnehageobservasjoner.
- Intensivtrening av barn med nevrologiske diagnoser. Økende mengde barn med nevrologiske diagnoser gir økt mengde faste avtaler.
- Det drives 7 grupper i uka i samarbeid med Cato Sundberg på Frolandia.
- Veiledet aktuelle samarbeidspartnere, deltatt på møter, holdt ansvarsgruppemøter, koordinator for 6 barn. Godt samarbeid med helsestasjon, barnehage, skole, og hjem.

Ergoterapi for barn

- Tatt over alt av hjelpemiddelformidling fra fysioterapeut.
- Ukentlig oppfølging av barn med behov for håndtrening og finmotorikk.
- Tett samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere.

Fysioterapi og ergoterapi til voksne

Fysioterapeut og ergoterapeut har:

Fått henvendelser fra bruker selv, lege, sykehjem, hjemmesykepleien og sykehus. Stabil mengde henvisninger gjennom året. 1 – 3 ukers ventetid.

Foretatt vurdering, kartlegging, individuell behandling og tverrfaglig tilnærming.

- Har deltatt på tverrfaglige møter: ukentlig med avd 2 sykehjemmet, annenhver uke med hjemmesykepleien, samt gitt veiledning til personalet i omsorgstjenesten.
- Deltatt på ansvarsgruppemøter og samarbeidsmøter rundt brukere og har vært koordinatorer/kontaktperson for 5 brukere/3 familier.
- Foretatt hjelpemiddelformidling: søknader, tilpasninger, oppfølginger. Nært samarbeid med vaktmester i omsorg mht levering og tilpasninger.
- Deltatt på forberedelse og igangsetting av hverdagsrehabilitering., prøvd ut på 2 personer.
- Godt samarbeid terapeuter imellom rundt felles brukere.
- Fysioterapeut har prioritert opptrening/behandling av pasienter etter ortopedisk operasjoner og hjerneslag. Igangsetting av behandling inne 1-3 dager
- Følger ellers opp sykehjemsbeboere og hjemmeboende pasienter med funksjonsfall, og individuell behandling i fysioterapilokalet.
- Fysioterapeut behandler pasienter som hjemmelsterapeuter ikke har kapasitet til. Det gjelder nyopererte eldste ortopediske pasienter, kvinnelige pasienter som ikke vil ha mannlig terapeut, pasienter innenfor psykiatri.

- Fysioterapeut har deltatt i forebyggende og helsefremmende tiltak:
 - Fødselsforberedende kurs i regi av jordmor.
 - Fallforebyggende gruppe ved dagsenter x 2 pr uke.
 - Instruktør i Frisklivssentralen x 1 pr uke.
 - Instruktør i «Sterk og stødig» x 1 pr uke. Regi Frivilligsentralen.
 - Har gjennomført 12 ukers frisklivskurs sammen med folkehelsekoordinator Tina Gundersen. Forberedt liknende kurs for 2020
- Ergoterapeut har fulgt opp saker med elektriske rullestoler, boligsaker, ADL-tilpasninger og bilsaker som er et omfattende arbeid.
- Ergoterapeut har vært synskontakt i kommunen.

Vurdering/generelt:

De kommunale terapeutene har en moderat til høy mengde pasienter i forhold til kapasitet. Forsvarlig drift av tjenesten for kommunens innbyggere.

Lange ventelister ved Frolandia Fysioterapi setter press på kommunal fysioterapitjeneste om å ta polikliniske pasienter.

Sårbare for sykemeldinger og fravær, da det er vanskelig å få inn vikarer i disse yrkene.

Økt innsats i helsefremmende og forebyggende helsearbeid, vil gå utover kapasiteten til øvrige pasienter. Dette gjelder for barn og voksne.

Vi har laget en prioriteringsliste når det gjelder pasienter og arbeidsoppgaver.

Vi har laget og fulgt kompetanseplan for 2019. Men vi prioriterte ikke hospiteringsopphold som beskrevet i planen.

Frolandia Fysioterapi

Nøkkeltall Frolandia fysioterapi	2017	2018	2019
Timer arbeidet utover avtale	305	350	350
Nøkkeltall pasienter menn	123	118	150
Nøkkeltall pasienter kvinner	157	160	176
Alder 0-12	22	30	25
Alder 13-18	14	24	26
Alder 19-67	166	150	183
Alder 68-99	80	54	93
Alder 100+	0	0	0
Hjemmeadresse i kommunen %	77	73	74
Venteliste per 01.01.18	46	52	52

Frolandia Fysioterapi er lokalisert i Frolandia. Instituttet består av to fysioterapeuter med avtalehjemler.

Ventetid for ordinære pasienter for Frolandia fysioterapi er nå dessverre på ca 52 uker (over 1 år). De tilbyr relativt rask behandling hos fysioterapeut som leier hos fysioterapeutene med avtalehjemler, men da uten tilskudd. De fleste velger da å vente eller dra til Arendal for å få behandling av avtalefysioterapeut.

Gjør oppmerksom på at fysioterapeutene prioriterer barn og alle pasienter fra sykehus. Disse blir tatt inn etter ca 1-2 uker.

De høye ventelistene hos de to fysioterapeutene med avtalehjemmel viser at det er behov for ytterligere en fysioterapeut i kommunen. Froland kommune ligger noe under i antall

fysioterapeuter sammenlignet med andre kommuner i forhold til folketallet.

Vurdering fysioterapi i Froland kommune

De kommunale terapeutene har en moderat til høy mengde pasienter i forhold til kapasitet. Forsvarlig drift av tjenesten for kommunens innbyggere.

Sårbare for sykemeldinger og fravær, da det er vanskelig å få inn vikarer i disse yrkene. Tidvis høyt arbeidspress for fysioterapeuter for voksne pga sykefravær.

Vi har fått betydelig bedre arbeidsforhold i nye lokaler i Nidelvveien, og dette har vært en fordel for tjenesten. Vi har erfart at det er behov for dette arealet, mht venterom, behandlingsrom, treningsrom, kontoret, toaletter og pauserom.

Økt innsats i helsefremmende og forebyggende helsearbeid, vil gå utover kapasiteten til øvrige pasienter. Dette gjelder for barn og voksne.

Det jobbes med en prioriteringsliste når det gjelder pasienter og arbeidsoppgaver.

Helse:

Legetjenesten

Legetjenesten består av 4 fastlegehemler og en kommunalt ansatt lege og tilhørende legesekretærer. En av fastlegene, som drev solopraksis i Osedalen, har nå gått av med pensjon og stillingen vil omgjøres til kommunal legestilling. Stillingen blir besatt 01.01.20, og lokaliseres sammen med de 5 andre legene. Dette blir gjort med tanke på å dekke legebehovet i fengselet. Når fengselet nærmer seg åpning, vil man utvide med enda en legestilling i en privat hjemmel for å dekke behovet for fastleger. Alle legene er nå lokalisert til Froland legekontor og har flyttet tilbake til nyoppussede lokaler i Helsehuset. Det har blitt et svært funksjonelt bygg med god plass for legene, godt pasientmottak / luke som ivaretar skjerming av pasientene, ambulanseinngang, samt stort venteareale med god plass til pasienter og pårørende.

Fra 01.01.20 overtar Froland kommune arbeidsgiveransvaret for helsesekretærene.

Froland kommune har avtale med Arendal kommune i forhold til kommuneoverlegeressursene for ivaretagelse av bl.a tilsynslege sykehjem, smittevern og miljørettet helsevern.

Fengselshelsetjenesten

Det har vært ansatt en prosjektleder i 40% stilling fra høsten 2018 for å lede arbeidet med opprettelsen av fengselshelsetjenesten i Agder fengsel, avdeling Froland. Det har vært et omfattende arbeid med å kartlegge behov for tjenester, rutiner, utstyr og bemanning inn i fengselet. Det har vært et tett samarbeid med Kriminalomsorgen og spesialisthelsetjenesten, samt en koordinering med avdeling Mandal og Evje og Hornes. Arbeidet fortsetter frem mot åpning sommeren 2020, nå med avdelingsleder i 100% stilling og fagleder for fengselshelsetjenesten ansatt fra 01.01.20.

Avdelingsleder Helse får utvidet ansvar for både fengselshelsetjeneste og legekontoret.

NAV Froland

NAV Froland omorganiserte arbeidet sitt høsten 2019, og har nå fire ulike team for å kvalitetssikre det arbeidet som skal gjøres i forhold til den enkelte bruker. Det er Team Veiledning som hjelper de med minst bistandsbehov og Team Oppfølging som bidrar for de som trenger mer hjelp for å komme seg videre. Team SYFO har ansvar for alle sykmeldte i Froland, mens Team Sosial tar imot og behandler alle søknader om økonomisk sosialhjelp. I tillegg har vi Team Flyktning og en Økonomi- og gjeldsrådgiver.

Kontorets oppgaver er fortsatt fordelt uavhengig av om de ansatte er statlig eller kommunalt ansatt og alle arbeider i forhold til at den enkelte bruker skal ha færrest mulig veiledere å forholde seg til. Fordelen er at kontoret blir mindre sårbart i forhold til fravær, og utfordringen er at fagområdet blir stort for den enkelte ansatte.

Kommunen disponerer fortsatt ingen boliger hvor personer som trenger akutt bosted kan få rask hjelp og det er utfordrende i hverdagen. Det ble vedtatt i kommunestyret i 2019 etablering av boliger for akutte behov, og det arbeides med å få dette på plass i løpet av 2020.

Aktiv i Froland fungerer godt og samarbeidet er utvidet slik at det er mulig å stille aktivitetskrav til alle som søker om økonomisk sosial støtte. I utgangspunktet var dette for deltakere under 30 år, men vi har utvidet det til å gjelde en vurdering for alle som søker sosialhjelp, og ikke har noen konkrete tiltak/arbeid å gå til.

Flyktningetjenesten i kommunen har vært en aktiv del av NAV Froland, og dette er en stor fordel i arbeidet med å integrere våre nye landsmenn og kunne gi dem utvidet og tilrettelagt hjelp fra hele NAV-systemet.

Nøkkeltall / Statistikk Økonomisk sosialhjelp 2019

Her skal tabell fra Stig Johnny inn

**Brukere er gjennomsnitt for perioden*

1.januar 2018 ble det vedtatt at Froland kommune skal følge statens satser knyttet til økonomisk sosialhjelp. Dette er videreført i 2019. Den totale utbetalingen har i 2019 blitt redusert med om lag kr 190 000,00 fra 2018, og antall brukere har totalt gått litt ned. Vi har fortsatt mange **langtidsmottakere** av økonomisk sosialhjelp. 27 personer (33 i 2018) har mottatt mer enn kr 50 000,- i løpet av 2019. Av disse er også 8 personer (12 i 2018) under 30 år. Gjennomsnittsalderen for disse var 23 år. Ressursene i NAV Froland, kommunal del, tillot ikke å arbeide systematisk med denne gruppen i løpet av 2019 for å se hva som er mulig å endre.

Organisering / Personalsituasjon / Sykefravær

NAV Froland hadde i 2019 3 kommunalt ansatte veiledere i ordinær NAV-tjeneste samt 4 fast ansatte i flyktningeteamet. 1 Økonomi- og gjeldsrådgiver er også ansatt i NAV. Kontoret har videre 8,1 statlig ansatte. 1,8 stillinger er lagt til statlig del av NAV Åmli. NAV-leder er statlig ansatt med 50% lønnsrefusjon fra kommunen. Nestleder ved kontoret er kommunalt ansatt.

Det har vært en del sykdom i personalgruppen i NAV Froland i 2019, spesielt innenfor statlig del, og det påvirker arbeidsmetode og saksbehandling i kontoret. Etter samtale med de sykmeldte kan vi registrere at ingen av sykefraværene har vært knyttet til arbeid i NAV. Det er også gradert sykmelding i hovedsak.

Satsingsområder / Mål

Regionalisering i NAV Agder er i full gang, og dette påvirker arbeidsmetodikk og tanker knyttet til fremtiden. Fra statlig del legges det opp til større og mer robuste enheter, og dette påvirker også den kommunale delen av NAV. Det var forventet at «endelig løsning» skulle være på plass innen utgangen av 2019. Dette har ikke vært mulig å gjennomføre og ny frist er satt til første del av 2021. Situasjonen nå er at det ser ut til at Froland blir en del av Østre Agder med vertskontor i Tvedestrand, men dette er ikke endelig avklart. Fra direktøren i NAV Aust-Agder er det presisert at ingen NAV-skilt skal fjernes og at det er i den organisatoriske delen det vil bli flest endringer.

Måloppnåelse

NAV Froland rapporterer tertialvis til leder for Velferd i forhold til økonomisk sosialhjelp. I tillegg lages det månedlige oppdateringer på utbetaling av kommunal sosialhjelp som legges frem for de ansatte i NAV og er utgangspunkt for samtale/diskusjon knyttet til bruk av sosialhjelp. Disse tallene er også tilgjengelige for kommunens administrasjon ved behov.

Økonomi

Ingen endringer knyttet til den administrative økonomiske plattformen i 2019.

Vurdering

NAV Froland fungerer godt i forholdet stat/kommune og har oversikt over brukere som trenger hjelp. Utfordringen er at Froland kommune øker i antall innbyggere, og dette medfører også økt antall personer som har behov for hjelp fra NAV. Med det samme antall kommunale ansatte som ble vedtatt ved oppstarten av NAV i 2008, er det en utfordring å gjøre en faglig god jobb i de enkelte tilfellene.

Flyktningtjenesten

Bosatte 9 personer i 2019 (11 i 2018)

Organisering / Personalsituasjon / Sykefravær

4 fast ansatte i Team flyktning i 2019. 1 fagleder(flyktningkoordinator), 2 programrådgivere og 1 flyktningkonsulent. Alle jobber litt med alt, men vi har definerte hovedoppgaver for den enkelte. Teamet har hele tiden klart å samarbeide godt gjennom denne tiden. Utfordringen ligger nå i den 50% nedbemanningen som er bestemt i kommunestyret for 2020. Dette får konsekvenser for organiseringen og oppfølgingen av det arbeidet som trengs å gjøres i forhold til å videreføre forholdet til våre nye landsmenn.

Måloppnåelse

Vi bosetter flyktninger med oppholdstillatelse og vedtak om beskyttelse og følger de opp i 5 år. Teamet har ansvaret for introduksjonsprogrammet i kommunen, samt oppfølging og veiledning av den enkelte flyktning. Både voksne og barn. Det gis blant annet oppfølging mot bolig, helse, utdanning, arbeid, økonomi, rettigheter og plikter.

I 2019 gjennomførte teamet også vinterferieprogram, sommerferieprogram, og høstferieprogram etter planen. Siste dag før juleferien hadde vi en julefest. Dette er utfordringer som vi må ta stilling til hvordan skal håndteres i 2020, da bemanningen ikke er den samme i Team flyktning for andre halvdel av 2020.

Økonomi

Ingen spesielle endringer knyttet til den administrative økonomiske planen i 2019.

6.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

6.1.3.1 Et sterkt og vitalt sentrum

Ikke relevant for virksomheten

6.1.3.2 Et sterkt og vitalt næringsliv

Ikke relevant for virksomheten

6.1.3.3 God folkehelse for alle kommunens innbyggere

Avdeling for psykisk helse-og rus startet i 2018 opp KID (kurs i depresjonsmestring). KID er utarbeidet for voksne som i perioder kjenner seg nedstemt eller er lett til moderat deprimert slik at det går ut over funksjonsevne og livskvalitet. Kurset er bl.a med på å forebygge og redusere graden av depresjon. Dette fortsetter i 2019.

6.1.4 Kommunelegens rapport - miljørettet helsevern

Det er sendt forespørsel om rapport miljørettet helsevern til kommuneoverlege Preben Åvitsland. Pga. pågående beredskap ifht smittevern og korona-utbrudd har legen svært travle dager også for Folkehelseinstituttet. Det forventes derfor svar mtp. rapportering i årsmelding.

6.1.5 Årsmelding fra privatpraktiserende fysioterapeuter

Se oversikt fysioterapi under Måloppnåelse.

6.1.6 Regnskap 2019

Ansvar	Faktisk	Budsjett	Avvik
60102 - Tilskudd krisesenteret	731 170	729 188	-1 982
60103 - Kriseteam	112 030	81 810	-30 220
60104 - Treff 28	27 208	46 891	19 683
60105 - Legetjenesten	5 743 669	4 597 620	-1 146 049
60106 - Fysioterapitjenester	2 103 713	2 199 358	95 645
60107 - Ergoterapeut	668 995	621 553	-47 442
60203 - Ruskonsulent	341 320	422 691	81 371
60205 - Psykisk helse	3 552 555	2 977 396	-575 159
60207 - Avdeling 14	5 466 646	5 377 025	-89 621
60209 - Boteknisk veiledning	156 049	310 494	154 445
60210 - Miljøtjenesten	1 199 647	1 251 550	51 903
60206 - Bjørkeveien 2	14 863 150	14 105 858	-757 292
60301 - Frolandsveien 1019	6 762 915	7 556 073	793 158
60302 - BPA	6 502 092	5 247 466	-1 254 626
60303 - Skotheia 21	3 934 084	4 052 770	118 686
60304 - Privat avlastning og støttekontakt	988 159	904 291	-83 868
60305 - Team Dalen	3 917 470	3 621 899	-295 571

Ansvar	Faktisk	Budsjett	Avvik
60701 - Omsorgsstønad	855 830	823 802	-32 028
60401 - Flyktninger - administrasjon og koordinering	-2 512 234	-4 350 057	-1 837 823
60402 - Introduksjonsstøtte	41 429		-41 429
60501 - Kommunale NAV-tjenester	3 898 650	3 451 081	-447 569
60601 - Kvalifiseringsordningen	561 145	666 211	105 066
60602 - Økonomisk sosialhjelp	4 240 592	3 513 589	-727 003
60801 - Administrasjon Helse og velferd	3 106 285	2 778 112	-328 173
60902 - Mølla Vekst - Aktiv i Froland	1 912 040	1 835 122	-76 918
60903 - Mølla Vekst - VTA-plasser	566 746	660 012	93 266
60904 - Proflex	61 268	32 835	-28 433
60906 - Avigo	81 690	126 824	45 134
60907 - Mølla Vekst - Dagtilbud	3 243 901	2 713 069	-530 832
90402 - Toppfinansiering - Habilitering	-12 292 000	-12 799 750	-507 750
60108 - Fengselshelsetjeneste	205 065	346 081	141 016
60109 - Legevakt	2 096 702	1 996 023	-100 679
60110 - Felles fysioterapi	102 000	117 232	15 232
60502 - Husleie - NAV - kommunal andel	688 792	593 775	-95 017
60306 - SFO - skoleskyss	226 595	432 390	205 795
Sum	64 155 368	57 040 284	-7 115 084

6.1.7 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

Virksomhet Velferd hadde i 2019 et underskudd på ca. 7,1 millioner kroner.

Årsaken til underskuddet er i hovedsak som rapportert gjennom året:

- Flyktningtjenesten, overføring til skole utgjorde stor del av underskudd (1,8 mill)
- Større utbetalinger på økonomisk sosialhjelp, se info tidligere i rapport (0,6 mill)
- Manglende budsjettdekning for lengetjenesten på kjøp fra andre (legevakt, nødnett) og basistilskudd (1,1 mill)
- Økte og nye behov innen Habilitering, både i Bjørkevegen 2, Skotheia 21 (avlastningstjenester) og i Frolandsveien 1019 (1,8 mill)
- Økte kostnader BPA pga økte tjenestebehov hos flere tjenestemottakere i 2019 (1,2 mill)
- Økte kostnader omsorgsstønad, privat avlastning og støttekontakttjeneste pga. korrigert nivå godtgjørelse (0,1 mill)
- Noe mangler på budsjettdekning på fastlønn, tillegg, arbeidsgiveravgift og KLP på flere avdelinger, mye korrigert ila 2019 (alle ansvar)
- Forventet innsparing på 750 000 i budsjettet ble pga punktene over krevende å innfri

7 Familiens hus (70)

7.1.1 Om virksomheten

Familiens hus har følgende tjenester under seg:

- Helsestasjon
- Barnevern
- Barnehagekontor
- Blakstadheia barnehage
- Bliksåsen barnehage
- Gårdsbarnehagen
- Kringletoppen barnehage
- Mykland barnehage
- Lærling-koordinator
- SLT-koordinator

Organisering / Personalsituasjon:

Barnehage	Avd - ant.barn	Årsverk
Bliksåsen	4 - 48	13,0
Blakstadheia	4 - 46	13,0
Kringletoppen	2 - 27	6,5
Gårdsbarnehagen	1 - 11	3,3
Mykland barnehage	1 - 12	3,3
Sum	12 - 144	39,1

Tjeneste	Antall	Årsverk
Administrasjon		3,5
Spesialundervisning		6,1
Helsestasjon		6,0
Barnevern		6,0
Lærlinger	13 lærlinger	0,5
SLT-koordinator		0,2
Sum Familiens hus		22,3

- **Spesialpedagogisk hjelp:** 10 barn som mottok til sammen 29 timer spesialpedagogisk undervisning. Det var 7 barn som mottok spesialpedagogisk hjelp i form av assistentoppfølging.
- **Gjestebarn:** Vi har 16 gjestebarn i Arendal og Grimstad.

Barneverntjenesten har denne status i 2019:

- 83 meldinger. En nedgang fra 2018, mest naturlige svingninger.
- 16 barn i fosterhjem (frivillig plassert og omsorgsovertakelser).

- 21 tilsyns-barn. Dette er barn Froland har tilsynsansvar for, men som er plassert fra andre kommuner, samme antall som sist.
- 48 barn mottar hjelpetiltak (barnehage, støttekontakt, besøkshjem, adferdsregulerende tiltak etc) En nedgang fra sist.

Helsestasjonen har fått melding om 74 fødsler i 2019, noe som er en økning fra 2018.

Nærvær og fravær: Samlet i virksomhet Familiens hus er sykefraværet på 7,14%, noe som er en nedgang fra samme tid i fjor. Korttidsfraværet er meget lavt, noe vi ser som positivt. Barnehager har noe høyere sykefravær, dette er vanlig.

7.1.2 Måloppnåelse 2019

Familiens hus har TIDLIG INNSATS som satsingsområde. Familiens hus skal ha en åpen dør og være et samordnede tilbud for barn, unge og familier med fokus på forebyggende tiltak.

Tidlig innsats i tverrfaglig samarbeid hvor familier vil få hjelp tidligere enn før er målet. Og med Familiens hus har vi fått klart å få til bedre tverrfaglig samarbeid rundt de minste.

Foreldreveiledning – COSP: Det gjennomføres både individuelle- og gruppekurs i Trygghetssirkelen både for barnehage- og skoleforeldre. Her samarbeider helsestasjonen, barnevern og barnehagekontor. Det har vært 2 gruppekurs for foreldre til barn i alderen 0-6 år.

Aktivitetsmidler for barn og unge: Vi har fått gode rutiner for utdeling av aktivitetsmidler. I 2019 var det 25 barn som fikk glede av disse midlene

Ressursteam er nå godt etablert tverrfaglig tiltak i barnehagene. Ressursteam er et tverrfaglig møte hvor foreldre og barnehage kan drøfte saker hvor barn bekymrer sammen med barnevern, PPT, helsestasjon og barnehagekontor. Kommunepsykolog blir innkalt i noen saker. Vi har hatt en økning i antall saker. Evaluering av ressursteam som tiltak viser at dette er et nyttig tiltak for barn, foreldre og ansatte i barnehagen.

Spesialpedagogene har hatt en økning i omfang tildelte timer med spesialpedagogisk hjelp og ført til at spesialpedagogene ikke lenger har ressurser til å jobbe forebyggende på alle avdelinger slik som i 2018. Ressursene nå benyttes kun til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Barnehageopptak: Etter hovedopptaket 2019 var det noen ledige plasser i barnehagene, men ble fylt opp i løpende opptak senere på året.

Barnehagene i Froland har visjonen GODE BARNDOMSMINNER og satsingsområde er LEK OG RELASJONER.

Barnets beste skal til enhver tid være målet for barnehagetilbudet i Froland. Gode barndomsminner skapt gjennom erfaringer og kunnskaper som barn senere vil få bruk for og tenke tilbake på barnehagetiden som en god tid.

Barnehagene bidrar til å gi barna det beste utgangspunktet for læring gjennom lek og styrking av selvfølelsen gjennom god omsorg og trygg tilknytning. Trygghetssirkelen brukes aktivt hvor det fokuseres på å være Større, Klokere, Sterkere og God.

Barnehagene har gjennomført brukerundersøkelse i 2019 hvor det har vært høy deltakelse, noe vi er godt fornøyd med.

Kringletoppen har mange minoritetsspråklige barn og har derfor hatt et ekstra fokus på språk, språkmiljø og barnelitteratur gjennom bla. Astrid Lindgrens verden.

Barneverntjenesten jobber fortsatt med KUBA. Et samarbeid mellom barneverntjenestene i Agder og med fylkesmannen for å heve kompetansen i barneverntjenesten. Vi ser at KUBA i stor grad har bidratt/ bidrar til at vi kontinuerlig jobber med å forbedre rutinene våre, slik at vi kan yte forsvarlige tjenester.

Barneverntjenesten har nå implementert gode rutiner for aktiv brukermedvirkning når det gjelder både barn og foreldre.

Helsestasjonen har økt ressursene i 2019 gjennom midler fra Helsedirektoratet, dette gjør at vi i dag er tilnærmet på normtallene som er satt av Helsedirektoratet ift bemanning. Det forventes en kraftig økning av tidsbruk på konsultasjonene, noe som vil medføre andre normtall. Jordmortjenestene har økt siste år og har i dag tilfredsstillende bemanning.

Helsestasjonen inviterer til samarbeidsmøter med legetjenesten to ganger i året.

HFU – helsestasjon for ungdom har et tilbud til ungdom mellom 13-20. Det er åpnet hus hver mandag hvor unge har mulighet for å møte helsesøster, psykolog og lege.

Lærlinger Antallet i 2019 varierte mellom 16 og 13 stk fordelt på barnehage, skole, SFO, fritidsklubb, teknisk, kokk sykehjem, hjemmesykepleie og sykehjem. Hver lærling er tilknyttet egen veileder.

SLT-koordinator startet opp igjen i mars i 20%.

I SLT-arbeidet skal det arbeides med å sette inn riktig tiltak tidlig for unge som trenger det. Etter oppstart i stillingen i mars 2019 har det derfor vært behov for å finne allerede eksisterende tiltak og tjenester i kommunen for å få en oversikt, ligger nå på hjemmesidene.

Ung-data undersøkelsen er gjennomført og viser at det vært behov for å finne ut hva ungdommens behov er og hva som kommer til uttrykk i de ulike statistikkene.

Det er avdekket en del tall på de som dropper ut av videregående skole. Det kreves et tettere samarbeid mellom tjenestene for å kunne hjelpe disse ungdommene.

7.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

7.1.3.1 Et sterkt og vitalt sentrum

Familiens hus er plassert midt i sentrum, en flott plassering med tanke på alle våre besøkende. Vi har 2 barnehager som ligger sentrumsnært.

7.1.3.2 Et sterkt og vitalt næringsliv

- God fordeling mellom private og kommunale barnehageplasser

7.1.3.3 God folkehelse for alle kommunens innbyggere

- Barnehagene tilbyr gode og sunne måltider med utgangspunkt i veileder fra Mattilsynet: Trygg mat i barnehage.

- Helsestasjonen tilbyr kostholdsveiledning til barn og unge.
- Familiens hus har bidratt en del til revidert folkehelseoversikt.

7.1.4 Trafikksikker kommune - Barn og helse

Trafikksikkerhet i barnehage	Status
Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan	Alle barnehagene er godkjent som trafikksikker barnehage og har dette som eget punkt i årsplanen.
Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenster	OK
Barnehagens ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer	Risikovurdering av å ta barn med på tur.
Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots med bil eller kollektivtransport.	Rutiner for tur er nedfelt i barnehagenes beredskapsplan.

Trafikkopplæring i barnehagen	Status
Barna lærer trafikkregler for fotgjennere	Barnehagene har egne trafikkopplegg som eks Tarkus fra Trygg Trafikk.
Barna lærer om bruk av sansen sine i trafikken	Gjennomgang av trafikkregler når de er ute på tur.
Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og reflekser	Vanlig gjennomgang.

Samarbeid mellom barnehage og hjem	Status
Barnehagene har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås årlig med foreldre og ansatte	Tema på foreldremøte og i informasjonsskriv.
Barnehagen påvirker foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen	Det anbefales.
Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et årlig tema på foreldremøter.	Tema på foreldremøte

Kriterier for helsestasjonen	Status
Helsestasjonen har utarbeidet dokumentasjon for når og hvordan trafikksikkerhet integreres i møte med foreldre og barn	Informasjon deles ut til nybakte foreldre.

7.1.5 Anskaffelser

Bliksåsen barnehage har kjøpt inn 2 el-sykler for 100 000 kr, et budsjettvedtak for 2019.

7.1.6 Regnskap 2019

Ansvar	Faktisk	Budsjett	Avvik
11201 - Læringer	2 636 275	2 906 366	270 091
35201 - Mykland barnehage	1 789 849	1 983 960	194 111
60201 - SLT - Samord. lokal rus/krim forebygging	-195	143 453	143 648
70101 - Administrasjon barn og helse	4 299 160	3 833 478	-465 682
70201 - Spesialpedagogisk hjelp	3 419 582	3 168 499	-251 083
70301 - Eikely Barnehage	17 716 049	18 214 470	498 421
70302 - Froland musikkbarnehage	9 583 422	8 395 450	-1 187 972
70303 - Gjestebarn andre kommuner	2 435 835	2 537 500	101 665
70401 - Kringletoppen barnehage	3 625 586	3 440 750	-184 836
70402 - Blakstadheia barnehage	6 687 715	6 609 322	-78 393
70404 - Gårdsbarnehagen	2 272 991	2 150 559	-122 432
70405 - Bliksåsen barnehage	6 108 446	6 504 930	396 484
70501 - Barnevernstjenesten	3 887 342	3 877 292	-10 050
70502 - Barnevernstiltak i familien	2 237 341	2 047 542	-189 799
70503 - Barnevernstiltak utenfor familien	5 780 248	4 965 965	-814 283
70601 - Helsestasjon	3 443 772	3 411 568	-32 204
70108 - SMSO-tilskudd	17 000		-17 000
Sum	75 940 418	74 191 104	-1 749 314

7.1.7 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

- Reduksjon i antall læringer ga et mindreforbruk.
- Lønn til SLT er belastet administrasjon
- Økning i behov under spesialpedagogisk hjelp utgjør et merforbruk
- Barnevern har et kraftig merforbruk til utgifter i fosterhjem. Barnevern vil alltid utløse usikkerhetsmomenter nå og fremover i 2020.
- Gjestebarn og utgifter ble innenfor rammen.
- Sats til private barnehager høyere enn nasjonal sats. Noe ble kompensert etter 3.kvartal, men ikke fullt ut.
- Det er en økning i vedtak om redusert foreldrebetaling som vil gi et merforbruk i de kommunale barnehagene enn budsjettet.
- Lønnsoppgjøret i barnehagene ble ikke fullt ut kompensert.
- Bliksåsen barnehage har et mindreforbruk som følge av færre ansatte deler av året
- Totalt et merforbruk på 1,7 mill.

Virksomhetsleder Gry Reiulfsen

8 Omsorg (80)

8.1.1 Om virksomheten

Virksomhetsområde

Virksomheten omfatter tjenestene:

- Felles tjenester med omsorgsleder, sykepleiefaglig rådgiver, tjeneste- og boligkontor og IT konsulent
- Froland alders- og sykehjem med 38 langtids og korttidsplasser
- Fellestjenester sykehjem med kjøkken, vaskeri og renhold
- Hjemmesykepleien med sykepleietjenester til hjemmeboende
- Hjelpeordninger for hjemmet med hjemmehjelp og ambulerende vaktmester
- Dagsenter for hjemmeboende demente og åpen omsorg med sosiale og kulturelle aktiviteter

Nøkkeltall / Statistikk:

	2016	2017	2018	2019
Beleggsprosent Froland sykehjem	99,72 %	102,74 %	105,06 %	88,17
Korttidsopphold		1834 døgn	1436 døgn	1247
Avlastningsopphold	191 døgn	320 døgn	471 døgn	31
Annet botilbud (3 Gjestehybler i serviceboligen).		669 døgn	632 døgn	271 døgn
Tildeling av leiligheter	10	21	14	7
Antall brukere i hjemmesykepleien/ antall tjenester	184/246	216/258	202/242	195/288
Antall brukere hjemmehjelp	94	97	85	74
Totalt antall brukere av hjemme-tjenester (Hjemmesykepleie + hjemmehjelp)	208	237	223	214
Gjennomsnittsalder brukere hjemme tjenester	75 år	75 år	73	78
Antall trygghetsalarmer	61	60	75	80
Antall klager	1	2	1	3

Årsverk 2019:

Tjeneste	Årsverk
Administrasjon omsorg	5
Hjemmesykepleien	26,10
Dagsenter/åpen omsorg	1,75
Hjelpeordninger for hjemmet	6,2
Sum Hjemmebaserte tjenester	34
Administrasjon	1
Avd. 2	11,36
Gul avd.	10,9
Grønn avd.	10,83
Natt	3,55
Sum sykehjemmet	37,64
Fellestjenester (Vaskeri, kjøkken og renhold).	7,1
Sum Omsorg	82,40(Min. 140 fast ansatte/vikarer)
Læringer	4

Fravær for den enkelte tjeneste i %:

Avdeling	Totalt 2017	Totalt 2018	Total 2019
Administrasjon omsorg	1,04	4,86	8,22
Hjemmesykepleien	7,65	2,48	4,74
Dagsenter/åpen omsorg	0,61	11,1	22,33
Hjelpeordninger for hjemmet	7,17	3,06	7,89
Froland alders- og sykehjem	8,04	8,5	9,85
Fellestjenester		10,42	12,66
Gjennomsnitt for virksomheten	7,29	6,87	8,65

8.1.2 Måloppnåelse 2019

Satsingsområder / Mål

Virksomhetens visjon: Trygghet, medbestemmelse, respekt og livskvalitet

Virksomheten har i 2019 jobbet mye med dette:

Fokus på kvalitet i tjenesten

- Opprettet fag- og kvalitetsutvalg sammen med Helse og velferd
- Medikamenthåndtering. Utarbeidet egen legemiddelprosedyre som er felles for Omsorg og Helse og velferd.
- Fokus på gode pasientforløp
- Tavlemetodikk på sykehjemmets avdelinger

- Forebyggende branngjennomgang hos hjemmeboende
- Oppstart fokus på tvang og samtykke
- Systematisk ernæringsarbeid
- Utarbeidet egen kompetanseplan
- Flytting av middag fra formiddag til ettermiddag

Velferdsteknologi

- Innført nytt sykesignalanlegg på sykehjemmet. Dette fungerer nå godt i drift.
- Det er opprettet en egen gruppe med deltagere fra Omsorg og Helse og velferd som jobber med innføring av velferdsteknologi til hjemmeboende.
- Deltagelse i Agderprosjektet, et samarbeid med andre kommuner på Agder for innføring av velferdsteknologi.
- Opprettet eget Tjeneste- og boligkontor i samarbeid med Helse og velferd. Jobbet mye med god saksbehandling, riktig og rettferdig tildeling av tjenester. Det er og jobbet mye med kartlegging av boliger og rutiner rundt boligtildeling i samarbeid med teknisk.
- Planlegge og gjennomføre ferieavviklingen på en god måte både for brukere og ansatte

HMS

- Utarbeidet egen HMS plan
- Lokalt AMU gjennomført 4 ganger. Samarbeidsmøte med ledelsen i Omsorg, verneombud og tillitsvalgte. Det gjennomføres i tillegg samarbeidsmøter avdelingsvis.
- Gjennomført vernerunde
- Kontinuerlig fokus på trivsel og godt arbeidsmiljø.
- Samarbeid med NAV arbeidslivssenter, bedriftshelsetjenesten og HR i forhold til forebygging og oppfølging av sykefravær.
- Gjennomgang og evaluering av risikovurderinger og tiltakskort.
- Pilotering av nytt avviks og kvalitetssystem Qm+
- Brannrutiner for sykehjemmet

Planer:

- oppstart av arbeid med ny omsorgsplan.
- Leve hele livet; planen er ferdig utarbeidet og skal godkjennes i kommunestyret våren 2020.

8.1.3 Arbeid med kommuneplanens satsingsområder

8.1.3.1 God folkehelse for alle kommunens innbyggere

Selv om eldres helse i stor grad er resultat av faktorer tidligere i livet, som oppvekst, levekår og helsevalg, ligger det stor gevinst for kommunen å jobbe målrettet for god egenmestring og skadeforebygging hos eldre. Forskningen visere at også helsen hos eldre er påvirkbar, tiltak sent i livet kan bedre egenmestringen og helseutfallene betydelig. Fire nøkkelfaktorer som er spesielt viktige med tanke på god aldring er vedlikehold av

mental funksjon, høy grad av fysisk aktivitet, et aktivt sosialt liv og godt kosthold.

De største utfordringer i forhold til eldre og folkehelse fremover er at det er forventet en betydelig økning i antall og andelen eldre, levealderen øker, mange lever med kroniske sykdommer, legemiddelbruken er høy og risikoen for å få demens går ned, men antall personer med demens øker fordi det blir mange flere eldre. (Folkehelse rapporten, 2014). Dette utfordringsbildet gjør det kanskje enda viktigere å jobbe med folkehelse. Målet er at flest mulig kan klare seg lengst mulig lavest i omsorgstrappa.

For å få et til et godt fokus på folkehelse hos eldre er det viktig med tverrfaglig samarbeid. Omsorg samarbeider både med frisklivssentralen, fysioterapitjenesten og organisasjoner. Noen av tilbudene som allerede finnes er seniortrim på Frolandia treningssenter, gå turer både i regi av Frolandia og seniorgruppe i Normisjon. Fysioterapitjenesten har et eget opplegg som heter sterk og stødig. Her er det fokus på fallforebyggende arbeid. De har og trening to ganger i uka på dagsenteret. Vi har og i 2019 startet opp med hverdagsrehabilitering. Målet er hjelp til selvhjelp. Ved å sette inn ekstra ressurser en periode vil man jobbe med at eldre kan bli selvstendige igjen etter skader eller sykdom.

Fremover ønsker vi å ha enda større fokus på folkehelse. Noen av tiltakene vi ønsker å få iverksette er forebyggende hjemmebesøk, lavterskeltilbud/møteplasser/dagsenter el. med muligheter for transport. I tillegg må Froland jobbe med å bli en aldersvennlig kommune.

8.1.4 Anskaffelser

Omsorg har ikke gjort anskaffelser utover de faste avtalene vi har gjennom OFA samarbeidet og innkjøpsordningen gjennom samarbeidet i Agderprosjektet (velferdsteknologi).

8.1.5 Regnskap 2019

Ansvar	Faktisk	Budsjett	Avvik
60101 - Miljørettet helsevern		26 394	26 394
80101 - Administrasjon Omsorg	5 057 893	6 136 158	1 078 265
80201 - Furutoppen dagsenter	252 518	461 563	209 045
80301 - Froland sykehjem - Felles	2 498 175	26 421 203	23 923 028
80401 - Hjemmesykepleie	21 418 443	20 999 528	-418 915
80501 - Hjelpeordninger for hjemmet	3 119 492	3 334 363	214 871
80601 - Fellestjenester Omsorg	5 704 023	5 589 554	-114 469
80701 - Østre Agder - Samhandlingsreform	94 000	105 560	11 560
80702 - Østre Agder - E-helse og velferdsteknologi	54 000	77 140	23 140
80312 - Froland sykehjem - Gul	7 695 747	61 209	-7 634 538
80313 - Froland sykehjem - Grønn	6 721 253	57 431	-6 663 822
80314 - Froland sykehjem - Avdeling 2	7 747 283	65 108	-7 682 175
80315 - Froland sykehjem - Natt	2 995 202	31 166	-2 964 036
Sum	63 358 029	63 366 377	8 348

8.1.6 Virksomhetsleders kommentar til regnskapsresultat

Omsorg klarte å holde budsjettet i 2019. Det ble gjort bevisste innsparinger på noen avdelinger for å dekke opp et merforbruk på andre. Det er en stor fleksibilitet blant ansatte i virksomheten som gjør at vi har løst mange utfordringer uten merforbruk. En viktig årsak til at vi har klart dette er ledere som er tett på tjenesten.

Det er, spesielt på sykehjemmet, jobbet med å følge den grunnbemanningen som er lagt til grunn for budsjettet. I den forbindelse ser vi at det er veldig lav grunnbemanning spesielt på en avdeling. Vi har jobbet med å dreie tjenesten, dvs. at flere får hjelp hjemme. Dette har ført til at pasientbelegget på sykehjemmet har gått noe ned og vi har klart oss uten nevneverdig ekstra innleie utover grunnbemanning, sammenlignet med 2018.

Vi har hele tiden fokus på å drifte slik at vi holder budsjettet. Dette er noe som må sees i sammenheng med kvalitet på tjenesten og belastningen for de ansatte.